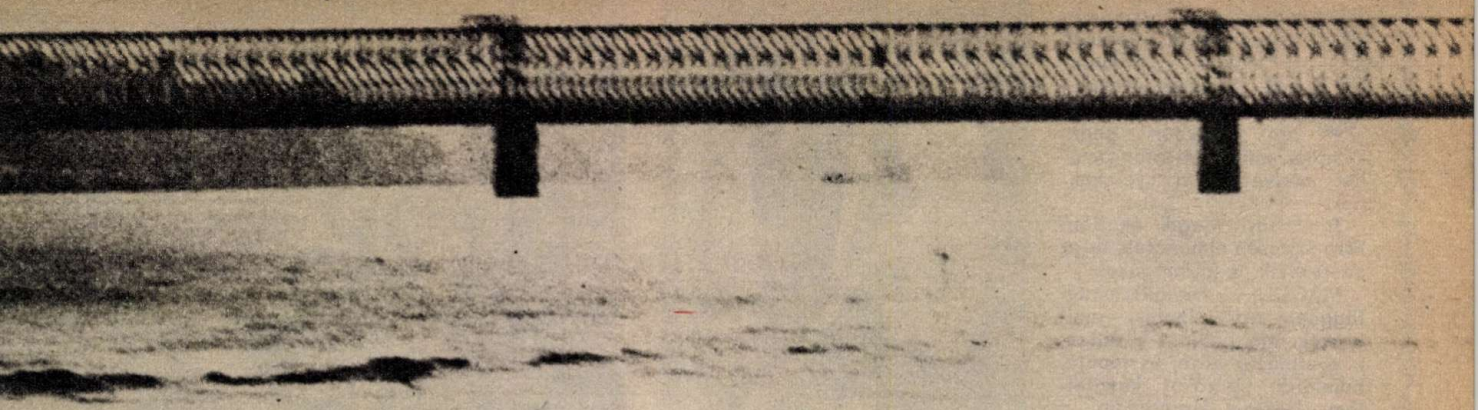

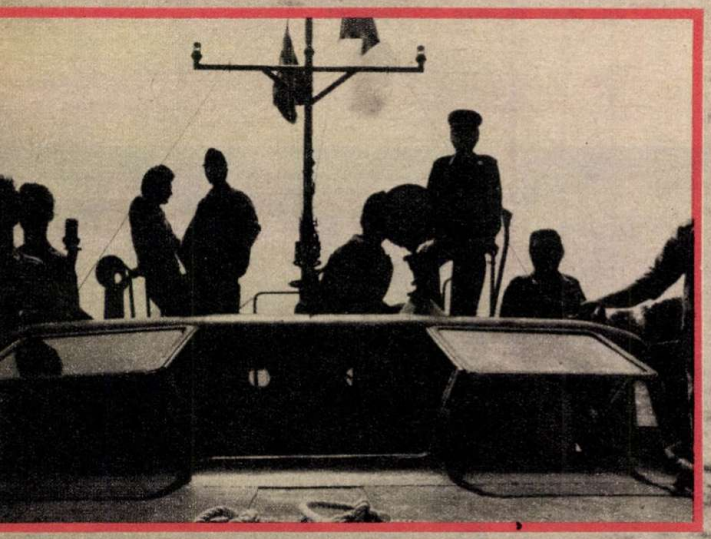

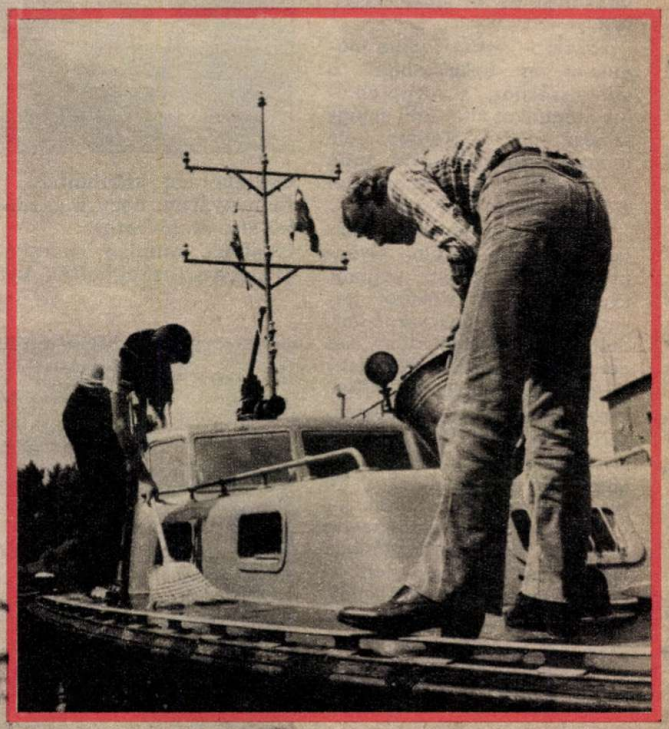

így kell viszonoznunk a tiszteletadást.

Attila gyors mozdulatokkal teljesíti a parancsot. Időközben kénytelenek vagyunk félsebességre kapcsolni, máskülönben a hullámok menthetetlenül felborítanának a part mellett ügyeskedő kajakosokat.

Eközben Horváth Tamás a fedélzeti géppuskát tisztogatja. Nehéz dolga van, hiszen a fegyver minden porcikájának ragyognia kell.

Széles ívben fordulnak vissza a naszádok.

— Hajó a láthatáron! — kiált fel Bőte Attila, mire mindenki a korláthoz rohan.

— Hol? — kérdezi izgatottan Zsuzsa, hiszen egy fatuskót sem lehet látni, nemhogy hajót.

— Ott — mutat Attila egy apró, papírból hajtogatott hajóra, amelyet a sodrás éppen a naszád felé irányít. Annyira közel jár már, hogy kormányosunk minden ügyességére szükség van. Épp hogy el tudjuk kerülni az „összeütközést".

Érezhetően lelassult a hajók sebessége, áramlattal szemben úszunk. Beletelik fél órába is, amíg visszaérünk az öbölbe. Egy jó darabig Bőte Attila áll a kormány mellett, de az öbölben a kikötés manővereit már nem ő irányítja. Lassan az öt úttörő szolgálata is véget ér, előkerülnek még a vödrök, a súrolókefék, hiszen a hajót nemcsak kifutás előtt, hanem kikötés után is alaposan le kell takarítani.

A laktanyában tett látogatások, a honvédelmi képzés keretén belül felkészíthetik a fiúkat a katonai szolgálatra, s a szolgálat szükségességének megértésére.

S. F.

Fotó: Karasz Lajos

Csillebércen lassacskán hagyományai lesznek a művészeti táboroknak. A páros években népművészeti, a páratlan években pedig komplex művészeti programokat szerveznek a gyerekeknek.

Tomcsányi Magdi és Béni Eszti szívesen elmondták, hogy miért érzik itt jól magukat.

MAGDI: – Hangulatomtól függően azt csinálok, amit akarok. Ma például beálltam a gyurmázók közé, és jópofa, bumfordi figurákat készítettem. Holnap kipróbálom a batikolást és a mozaikkészítést.

ESZTI: – Aztán fogjuk magunkat és bekukkantunk a színjátszókhoz, s megpróbáljuk magunkat kifejezni, amúgy színész módra. Kérdés, bele tudjuk-e élni magunkat abba a történetbe, amit öt perccel előbb találtak ki a srácok.

MAGDI: – Rengeteg mindent lehet itt csinálni. Gyöngyöt fűzünk, papírt vágunk, üvegre festünk, plakátot tervezünk, batikolunk, zenélünk, dalolunk, riporterkedünk és persze találkozunk. Nemcsak egymással, hanem költőkkel, képzőművészekkel, zenészekkel, színészekkel, szóval csupa olyan emberrel, akivel beszélgethetünk a művészetekről. Mi kérdezünk, ők válaszolnak.

ESZTI: – Élményektől zsong a fejünk, amikor hazaérünk. De hát ez nem baj, mert az élményeket otthon elmeséljük, hogy másnak is jusson belőle . . .

M. K.

Fotó: Gaál—Szalay

Csillebércen kidobolták idén nyáron, hogy a gazdák kötelesek beíratni iskolába minden macskát. (Vagy nem ezt dobolták ki?)

Bábok helyett én beszélek, na, nem csupán hülyeséget

Itt a színek kavalkádja, térben lüktet minden kocka. Nem vitás, hogy értett hozzá, aki összeragasztotta

Kérem szépen, ez nem butik, sokkal inkább selyembatik.

Nem ámítás, nem kábítás, itt a csillebérci színház!

Mi vagyunk a reklámbébik,
hasunkon a hirdetés.
Elolvasod? Megtudhatod,
hogy ma este hova mész

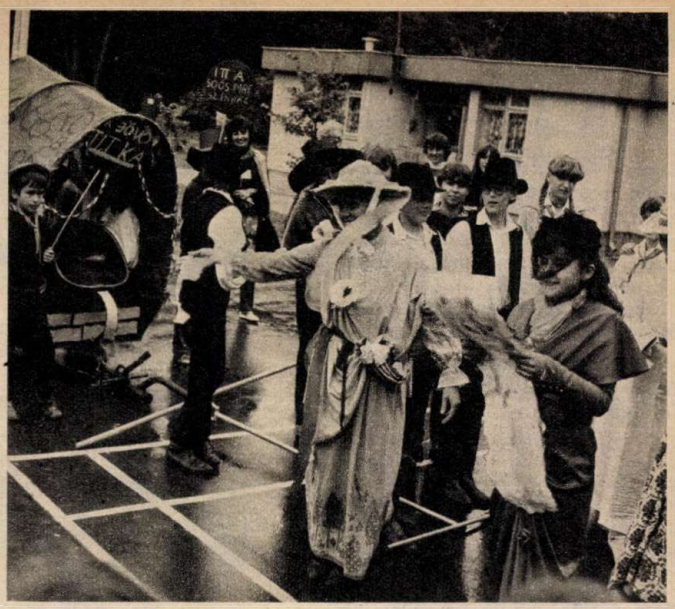

Ide figyelj, ez a helyzet!
Mindenki lódíthat nagyot,
én viszont igazat mondok,
most éppen színésznő vagyok

A bohóc orrát megnyomom,
teljesül a kívánságom.
Hozzon vissza a szerencse
Csillebércre jövő nyáron

Apám!
De jó volt
a buli!
Most már
kezdődhet a suli

MÁSNAK IS JUSSON BELŐLE...

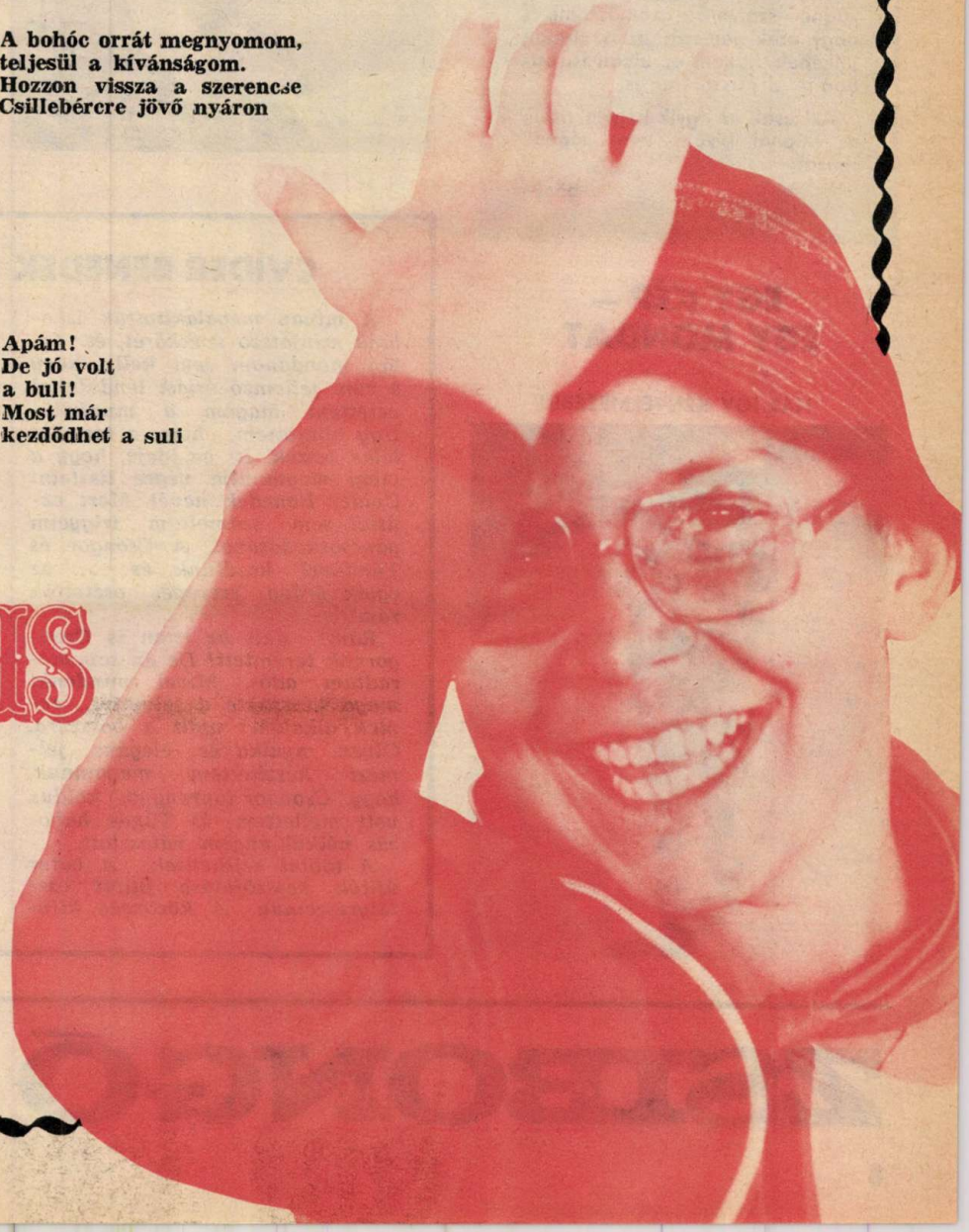

?! Bocs, hogy közbeszólok, kocogtattam meg a Blaha Lujza téri aluljáróban egy szőke fiú hátát, aki a metró mozgólépcsője felé haladtában nagy igyekezettel hámozta le magáról vörös nyakkendőjét. Szóval, mondom, bocs, hogy megzavarlak, de miért iparkodsz ennyire megszabadulni tőle, csak nem restelled viselni?

– Áh, ugyan, csak a többiek is leveszik, ahogy kilépnek a suliból az utcára.

– Ugyan miért?

– Fogalmam sincs, csak azt látom, hogy bevágják a táskába, szatyorba, vagy zsebre gyűrik. Én sem akarok kilógni a sorból.

Válaszra, újabb kérdésre már nem maradt időm, faképnél hagyott gondolataimmal. Egyik-másik azóta sem hagy nyugton, főleg azon morfondírozok, hogy ki fogja majd ennek a fiúnak és társainak megmagyarázni: bizonyos jelképeket nem lehet zsebre vágni, szatyorba gyömöszölni, s hogy ezek nemcsak az iskolában jelképek, hanem az utcán is, otthon is, a játszótéren is.

Aki csak az egyik helyen viseli, az valahol bizony nem „mond" igazat.

–bőcs–

MŰVÉSZPALÁNTÁK BULGÁRIÁBAN

Szófiában rendezték meg az immár hagyományosnak mondható „Béke Zászlaja" elnevezésű nemzetközi gyermektalálkozót. Magyarország képviseletében a hajmáskéri általános iskola két hetedikes tanulója, Pénzes Judit és Szabó Károly utazott, úttörőcsapat-vezetőjük Balogh Gyuláné kíséretében. Az idén százhárom országból érkeztek gyerekek a bolgár fővárosba, ahol megismerkedhettek egymás művészetével, sportjával és természetesen a vendéglátó ország nevezetességeivel. A programok között volt közös éneklés, aszfaltrajzolás, múzeum- és műterem-látogatás, sportvetélkedő és mindenekelőtt – sok-sok játék.

EGY KÉP – EGY MONDAT

HÁT ÍGY KÉNYELMESEBB!

CVÍDER BENEDEK BALLADÁJA (IV.)

A minap megalakítottuk iskolánk színjátszó szakkörét, és talán mondanom sem kell, hogy a rám jellemző óriási lendülettel vetettem magam a munkába. Úgy döntöttem, hogy a társulat lelke leszek. Itt az ideje, hogy a világ megtanulja végre tisztelni Cvíder Benedek nevét. Mert ezúttal sem számoltam irigyeim gáncsoskodásával. A Csongor és Tündével kezdtünk, és ... az egyik ördög szerepét osztották rám!

Rám! Akit az isten is Csongornak teremtett! De én sem maradtam adós. Mivel mindenki maga készítette a jelmezét, remek alkalom nyílt a bosszúra. Olyan nyalka és elegáns jelmezt készítettem magamnak, hogy Csongor toprongyos koldus volt mellettem, és Tünde habozás nélkül engem választott.

A többit sejthetitek. A bátor újítók vesszőfutása jutott osztályrészemül. A közönség kifütyült, a szakkör kizárt tagjai sorából. Persze ... magamtól is faképnél hagytam volna őket. Ahol ennyire béklyóba verik az alkotó szellemet...

ZSIBONGÓ

BEMUTATJUK...

... Trexler György esztergomi úttörőt, aki kisállattenyésztő munkájáért az ÁFÉSZ-től harmadik díjat kapott.

— Egy évvel ezelőtt kezdtem komolyabban foglalkozni nyúltenyésztéssel — mondja az ötödikes Gyuri. — Nagypapától kaptam egy pár nyulat, s azóta már tizenhárom tapsifüles várja a napi kétszeri etetést. Igen, nagyapó is segít, reggelente ő, délután én gondozom őket. Nyáron nagyon jó volt, mert egész nap a nyulaim mellett lehettem, de most, hogy ismét suliba járok, kevesebb időm marad az állatokra. Arra gondoltam, egyszer-egyszer elhívom a nyulakhoz az osztálytársaimat is, hátha kedvet kapnak a tenyésztéshez.

— Úgy tudjuk, te nemcsak tenyészted, hanem az ÁFÉSZnak el is adod a nyulakat?

— Igen, csak az a baj, hogy az átadáskor nagyon nehéz megválni tőlük. Nem mondom, jól jön az a zsebpénz, amit kapok értük. S azt is tudom, hogy a nyulaim külföldre kerülnek, devizához jut az ország — olvastam, ez ma nagyon fontos. Tehát mindenkinek megéri, hogy szabad időmben a tenyésztéssel foglalkozzam.

A főváros XVII. kerületében sok-sok helyszínen: a két tízemeletes ház között, tereken, a parkban gyerekek uralják a terepet szeptember 26-án, vasárnap. A lakótelepi ünnepnap színes kavalkádján mókás és izgalmas események várják a gyerekeket. Görkorcsolya-, gördeszka és bűvöskocka-verseny, kötélmászást, súlyemelést, léggömbborotválást, zsákban futást és limbóversenyt rendez a kerületi úttörőelnökség és az úttörőház a KISZ-alapszervezetekkel és ifjúgárdistákkal karöltve.

ORSZÁGÚTI UFO

Mi a csuda lehet ez? Csak nem az első magyar űrrepülőgép! Csudákat. Országutak száguldó vándora, egy versenyautó, rajtra kész állapotban.

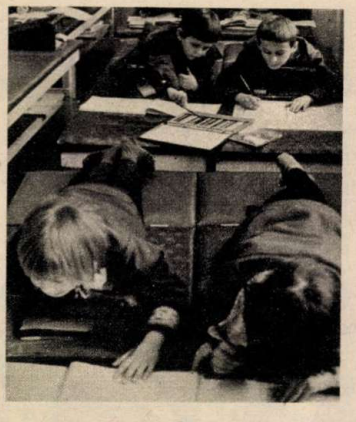

RAJZÓRA — HASON FEKVE

A gerincoszlop tehermentesítésével a mozgássérültek könnyebben gyógyulnak. A Szovjetunióban olyan iskolai bútorokat készítettek, amelyek különböző órákon más és más testhelyzetben vehetők igénybe. Képünkön: „hason fekvő rajzóra". (FOTÓ: APN)

PÓTMAMA

— Még hogy mi a „macskákkal" nem vagyunk jóban?! Hogy később a fejemre nő? Ez is csak a nevelésen múlik, kérem szépen...

TITKOK LELEPLEZÉSE

A TIT Természettudományi Stúdió (Bp. XI., Bocskai út 37.) ősztől újra jelentkezik ifjúsági programokkal. Laboratóriumi, biológiai és ásványtani gyakorlatokat indít a felső tagozatos tanulók számára. Megalakítja a kis fizikusok, kis kémikusok és kis matematikusok baráti körét, melyre szeptember végéig lehet jelentkezni. Célja, hogy a tanulók alkotó módon, kísérletezve nyerjenek bepillantást a természettudományok alapvető titkaiba.

BESZÉLGESSÜNK A PÉNZRŐL (III.)

UMBERTÓ

Kölcsön adok neked ezret, te visszafizetsz majd kétezret. Áll az alku? Akkor csapj a tenyerembe!

Laci a mozi előtt ólálkodik, szeretné megnézni a Sivatagi show című filmet, de nincs nála egy fillér sem. Felujjong, amikor megtalálja Tamást. — Hű de jó, hogy jössz! Apám! Ez egy irtó kasa film! Megnézzük? — Lehet róla szó, mondja Tamás. — Csak tudod, az a baj... — Mi a baj? — Nincs nálam pénz — hümmögi Laci — de ha adsz kölcsön egy jegyre valót, holnap ötven fillérrel többet adok vissza.

Tegyük fel, hogy Tamás elfogadta az ajánlatot, s ezzel létrejött a hitel legegyszerűbb formája. Hiszen ez semmiség! Csupán egy kis kölcsön. Azért persze ne legyints rája. Menjünk kicsit vissza az ókorba, s nézzünk szét Umbertó háza táján.

ÁLL AZ ALKU?

Umbertó a kereskedéssel olyan nagy vagyont szerzett, hogy épített magának egy palotát és úgy gondolta, nem hajózgat többet, inkább más módon gyarapítja pénzét. Ez az ötlet akkor pattant ki a fejéből, amikor egyik kereskedő ismerőse e szavakkal fordult hozzá: „Ide figyelj, jó komám, úgy veszem észre, egyre kapósabbak sózott hal szállítmányaim a görög partokon. Kétszer annyi is elfogyna, mint amit vinni tudok. — Akkor vigyél kétszer annyit — mondta Umbertó. — Igen ám, de csak egy hajóm van. Szeretnék építeni még egyet, annyi készpénzem viszont nincsen. Ha kölcsönöznél nekem ötszáz ezüst- és ötszáz aranypénzt, akkor egy év alatt megduplázódna a vagyonom, és busásan vissza tudnám adni a kölcsönt. — Busásan? — sunyított Umberto és rövid töprengés után azt mondta: Ezer aranypénzt adok neked, s te két év múlva ezerötszázat adsz vissza. Áll az alku? No, akkor csapj a tenyerembe!

Umbertóról hamarosan elterjedt a hír, hogy pénzt lehet tőle kölcsönkapni, s akik hitelt akartak, mit sem törődtek azzal, hogy a raffinált uzsorás vagyona már a csillagokat veri. Mert Umberto — akit nyugodtan nevezhetünk a bankárok ősének — egyre nagyobb kamatokat kért a rászorulóktól, pedig aki az elfogadhatónál nagyobb kamatot kér, az nem más, mint uzsorás. A kamat pedig természetesen uzsorakamat. A híres vén sziciliainak hamarosan olyan nagy tekintélye lett, hogy bizonyos esetekben az is elég volt, ha csak garanciát vállalt, vagyis írást adott arról, hogy az

MESÉJE

adós vásárlásainak értékét ki fogja fizetni, ha az illető a megszabott időn belül nem lesz képes erre. Íme, a hitel ősi formájának egy újabb változata. No, de ezzel még nincs vége Umberto mester praktikáinak.

BETÉTI ÜZLET

Egy ízben felkereste palotájában egy tisztes államfi, akit politikai teendői pár évre más vidékre szólítottak. — Kedves jó Umberto — mondta a tiszteletteljes atyafi — rád bíznám megtakarított vagyonomat, amíg vissza nem térek. Tudom: benned bízhatok, ezért kérlek, őrizd meg. (Umbertóban valóban meg lehetett bízni. Pénzügyekben nem ismert tréfát. Arra meg igazán nem volt szüksége, hogy mérhetetlen vagyonát szélhámossággal gyarapítsa, kockára téve jó hírnevét). Vállalom — bólintott kegyesen — de engedelmeddel egy kicsit megforgatom, kölcsönadom, s ezzel meg is fiaztatom a pénzed.

Az államfinak könnybe lábadt a szeme úgy meghatotta az ötlet.

Eljutottak tehát eleink odáig, hogy a megőrzésre átvett pénzeket is kölcsönbe adták, s ezzel megszületett a betéti üzlet, ami ugyancsak hasonlított a mai OTP működéséhez. Nyilván te is tudod; az Országos Takarék Pénztár nélkül sokkal nehezebb lenne az életünk. Kérdezd csak meg aput és anyut, mit vettek OTP hitelre? Meg fogsz döbbenni, amikor elkezdik sorolni: a házat, amelyben laksz, hosszú lejáratú kölcsön segítségével építették. A hűtőszekrényt, a televíziót, a mosógépet, a porszívót, sőt, még a bútort is OTP hitelre vásárolták.

145 MILLIÁRD

Ha tréfálkozni akarnék, nyugodtan mondhatnám, hogy korunk nagy Umberto mestere az OTP. Az állampolgárok átadják neki megőrzésre a pénzüket — helyesebben takarékba teszik — s az így befolyt összegeket „forgatja", kölcsönzi az OTP. Ki kamatozó betétkönyvbe, ki gépkocsi-nyereménybetétkönyvbe, ki sima nyereménybetétkönyvbe helyezi el a pénzét, de sokan használják a legújabb kamatozó betétfajtát, a takaréklevelet. Egy tízezer forintos takaréklevélre például négy év eltelte után 12 625 forintot kap vissza a takarékos dolgozó, mert ez az ügyes levél három év eltelte után évi hat százalékkal kamatozik. Az ifjúsági talyeg is az OTP akciója. Gondolom, te is próbáltál már bélyegvásárlással takarékoskodni, az viszont valószínűleg nem jutott az eszedbe, hogy így a te pénzed is gyarapítja azt az óriási nagy betéti állományt, amelyből az OTP gavalléros hosszú- és rövidlejáratú hiteleket nyújt a társadalom tagjainak.

Ha valahol, itt aztán igaz a sok kicsi sokra megy közmondás. Hihetetlen, hogy az emberek által takarékba tett kis 200—500—1000 forintokból micsoda összeg kerekedhet ki. 1980-ban például 145 milliárd forintot helyeztek el az emberek az OTP takarékbetét-könyvecskéikbe Ebből már lehet kölcsönöket folyósítani, nem igaz?

Umberto történetét csupán azért találtam ki, hogy segítségével könnyebben megértsd a hitel lényegét. Arra azért megkérnélek, próbálj elvonatkoztatni az öreg uzsorás személyétől, hiszen a kezdeti hitelformák vázolt fejlődéséhez egyetlen emberöltő nem lett volna elég, mint ahogy a pénz születéséhez sem volt elég egyetlen mai értelemben felfogott pillanat.

Hányszor hallani — te is biztosan hallottad már — ezt a szinte már közhelyszámba menő kijelentést: A pénz hatalom! Mint minden közhelyben, ebben is van némi igazság. A pénz valóban hatalmassá tehet embereket, birodalmakat, de épp úgy sárba is taszíthatja őket, ha nem tudnak okosan bánni vele. Legközelebb erről elmélkedünk.

Magyar Katalin

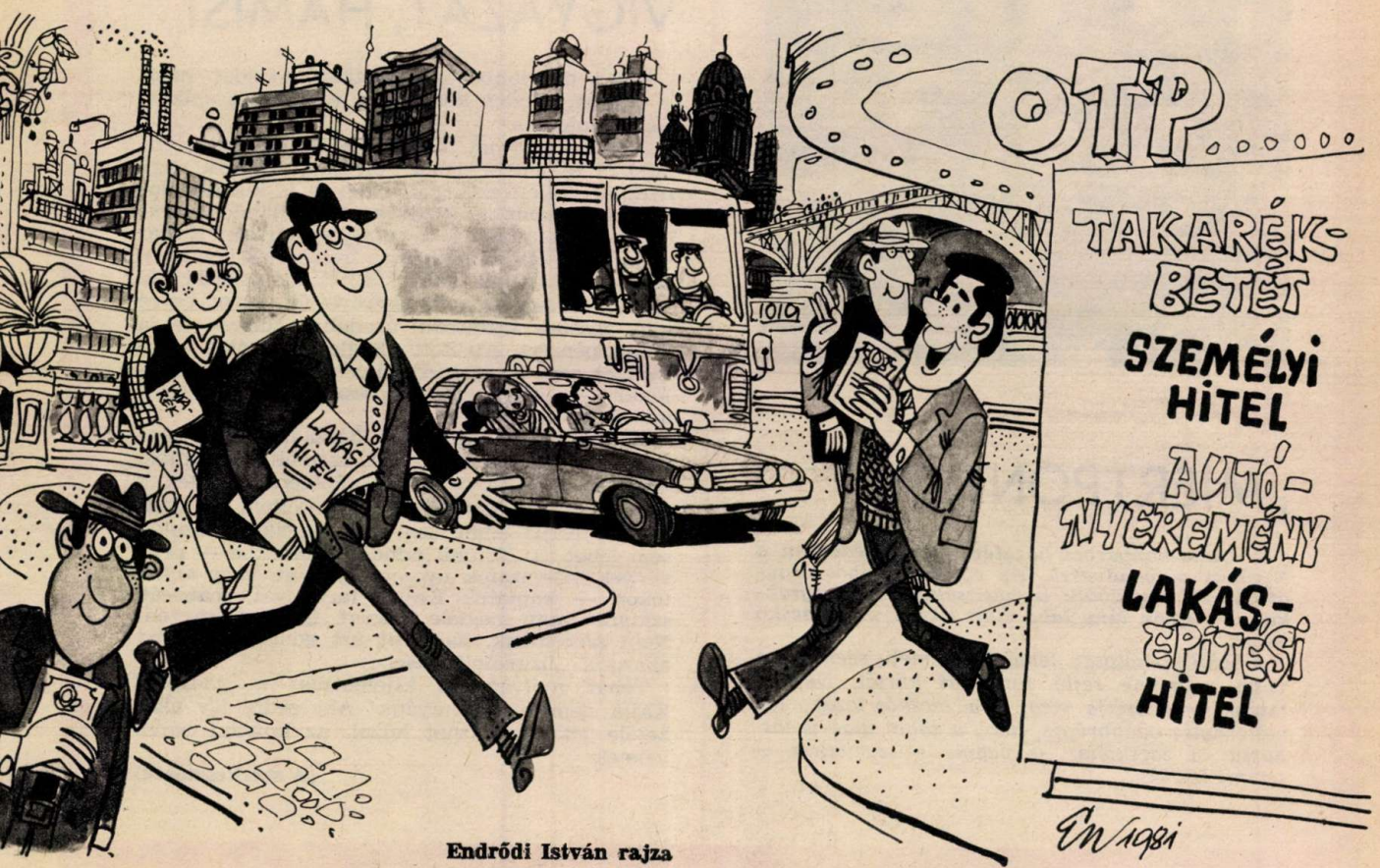

Endrődi István rajza

BÖKKENŐ

JÁRUNK-KELÜNK SOKAT LÁTUNK, S VAN AMI NEM TETSZIK...

RATATA

Ősz van és kellemes meleg. Az emberek békésen sétálgatnak, nézik a kirakatokat, vásárolnak, bámészkodnak. Egy fiú fut el mellettük, játékpisztolyt tart a kezében. A modern játékpisztoly kérlelhetetlenül kerepel. A srác mindenkibe beleereszt egy sorozatot, aki éppen a szeme elé kerül. Még szerencse, hogy nem igazi – gondolják a felnőttek, s néhányan még mosolyognak is. Ha látnák, talán így mosolyognának ezen a játéknak a tervezői, sőt, még örülnének is, hogy milyen jól eljátszik ez a gyerek.

Talán én is mosolyognék, ha . . .

. . . ha eszembe nem jutna az a vietnami fiú, akivel nyáron barátkoztam össze. Elmesélte, hogyan gyilkolták meg az amerikaiak a szüleit és a kishúgát. Eszembe jutott, és nem tudok mosolyogni.

S. F.

„MIÉRTPONTÉN?"

A Duna-kanyarból hazatérő vonat bedöccen a Nyugati pályaudvarra. Az egyik kocsiból négyöt gyerek kászálódik le hátizsákokkal, szatyrokkal. Az egyik lány lába előtt barna papírzacskó hever.

A lány komótosan lehajol, felemeli, szemügyre veszi a benne rejlő fonnyadt körtét. Nem a miénk — állapítja meg, és a zacskót lazán, úgy méternyire odébbrúgja, hogy a többi utas is láthassa: a zacskóhoz — vagyis a szeméthez — semmi közük.

A kis csoporttól két lépésnyire szeméttartó kínálja pókhasát: — Ide dobjátok! . . .

Nem állom meg szó nélkül. — Ha egyszer már a kezedben volt a zacskó, miért nem a szeméttartóba dobtad? A lány röviden visszavág: Más is elment mellette, mégsem vette föl.

Ez a mondat — úgy érzem — nemcsak a szemetelésre vonatkozik. A „miértpontén" betegség ragályos, hiszen sokszor halljuk: miért pont én adjam át a helyem a villamoson, buszon, vonaton, mikor ülnek nálam fiatalabbak is? Miért pont én halkítsam le a magnóm, amikor a szomszédban Pisti még hangosabban bömbölteti a magáét?

Hát nem lenne sokkal vidámabb, szebb az életünk, ha mindannyian így gondolkodnánk: átadom a helyem az idősebbeknek, lehalkítom a magnót . . .

Ez járt a fejemben, és a szemétládába dobtam azt a zacskót.

G. É.

VIGYÁZAT, HAMIS!

Kicsit megdöbbentő a következő mondat, mégis leírjuk, minden kertelés és szépítgetés nélkül: Kajlát ellopták!

Tévedtek, ha azt hiszitek, hogy ez megint valami új és jópofa móka, rejtvény, pályázat vagy ilyesféle. Ellenkezőleg . . . Nagyon is komoly dolog, hogy lapunk és kiadványaink állandó kutyahősét — az általatok is annyira szeretett Kajlát — valaki vagy valakik arra használják fel, hogy pénzt csináljanak belőle, ezért hamisítják. Az utóbbi időben ugyanis észrevettük, hogy egyre több maszek trafikban, árudában tűnnek fel a drága pénzért árusított „Kajla-matricák", amelyekhez sem Dargay Attilának — Kajlánk „atyjának" —, sem pedig szerkesztőségünknek semmi köze sincs!

Akik Kajlát — a maguk hasznára — sorozatban gyártani kezdték, jól számoltak. Tudták, hogy ez a figura mennyire népszerű köztetek, s nem sajnáltok zsebpénzetekből költeni rá. Igen ám, de Kajla eddig sem volt árucikk, s ezután sem lehet az! Tőlünk mindig ajándékba — rejtvények, pályázatok nyereményeként, vagy ankétokon — kaptatok Kajlás tarisznyát, matricát, szatyrot vagy másféle tárgyat. Igazit és ingyen! Nem szeretnénk, ha most azt gondolnátok: mi akarunk „üzletelni" vele . . .

Tehát nyilvánosan kijelentjük: a „maszek" Kajla nem a mi kutyánk! Aki pedig így akar belőle jókora hasznot húzni, az kutyaúl bánik veletek.

(A szerkesztőség)

„EGYETEMET" VÉGZETT majom

Nem szenzáció, hanem egy jó ötlet, amely Mary Willard pszichológus nevéhez fűződik. Elképzelése szerint, ahogy a cirkuszban felkészítik az állatokat a különböző mutatványokra, ugyanúgy meg lehet tanítani például a majmokat arra, hogy mozgássérült embereket ellássanak, kiszolgáljanak.

Robert Foster 24 éves bostoni fiatalember már több mint hat éve „székhez kötött". Autóbalesetet szenvedett, nyakcsigolyája megsérült, s mindkét karja, lába megbénult. Még az automata elektromos tolókocsi gombjait, karjait sem tudja irányítani. Rokonai, barátai napközben dolgoznak, nem tudnak ez idő alatt segíteni neki.

Robert Foster egy a sok százezer mozgássérült közül, akin Mary Willard ötlete segített. Ez a segítség egy apró termetű „tudós" csuklyás majom formájában jelentkezett. Hellion — ez a kis majom neve — a bostoni állatpszichológiai egyetemen „tanult".

A harmincegy éves pszichológusnő és társai 1977-ben kezdték meg a majmok idomítását. A tanórák témája az etetés, itatás, a tolókocsik irányítása, televízió be- és kikapcsolása stb. Majmok etették egymást banánnal — a jutalom még egy banán volt. A majmok közül Hellion állt munkába először, s ahogy a Bunte riporterének Robert Foster elbeszélte — tökéletes sikerrel.

Robert barátnője, Susan reggelente megeteti és megitatja a majmot, majd mindent előkészít, és munkába megy. Ezután kezdődik Hellion szerepe. Robert irányítására a kellő időben lapoz a könyvben, hoz egy pohár vizet, és apró kortyonként ügyesen megitatja gazdáját. Ebédnél a katonákra vágott falatokat, vagy a kanalas ételeket ügyesen adagolja. Erről Robert azt mondta: „Amikor engem egy ember etetett, mindig olyan érzésem volt, hogy az ő gyorsaságához kell alkalmazkodnom. Hellionnál más a helyzet. Amikor csettintek, akkor nyújtja a következő falatot, de különben is jól érzi az én tempómat. Étkezés után megmossa az arcomat, majd kívánságom szerint az ablakhoz vagy televízióhoz irányítja kocsimat. Csengetésre ajtót nyit, otthonosan mozog a lakásban, ügyesen kezeli a hűtőszekrényt vagy a rádiót. Hellion nagy segítséget jelent nekem, hiszen eddig még a telefont sem tudtam a fülemhez tenni. Korábban teljes süketség vett körül napközben, s minden kérésemmel várnom kellett, amíg Susan hazaért a munkából."

Persze, Hellion olyan dolgokat is művel, amire nem tanították, no meg haszontalankodik. Ilyenkor elég egy rendreutasító hang, és máris jól viselkedik. Teljesen szobatiszta, de így is rendetlenséget csinál napi tevékenysége során, de ez nem számít.

Helliont kezdetben a derekára erősített táskából jövő hangokkal, jelekkel irányították, majd Robert ezeket megtanulva „egyenesben" adta ki utasításait a majomnak, sőt Susannal együtt újabb és újabb feladatokra tanították.

A kísérlet tehát bevált, híre elterjedt, s a pszichológusnő állami támogatást, új segéderőket kapott. Jelenleg tizenegy majmot „képeznek" az egyetemen, hogy további Roberteknek segítsenek, mert ami a vakoknak a vezetőkutya, ugyanazt jelentheti a mozgássérülteknek az idomított majom.

Forrai G. János

(A Bunte nyomán)

Hellion ügyesen eteti Róbertet, de azért... a kanál kötélen lóg, nehogy a földre essen

A hűtőszekrényből a friss tejet, kétszersültet is Hellion veszi ki

Megszűnt az egyedüllét, Hellion lesi gazdájának kívánságait

Hellion jól kezeli a fésűt és a kefét

JOGOSULTAK A MÁSZÁSHOZ!

kebb terepen kapaszkodtam felfelé, talpam alól apró szikladarabok indultak meg, felverték a csendet. Hallgatóztam. Nincs itt senki — gondoltam kicsit csalódottan, amikor a pár perces erőltetett mászástól remegő lábakkal az Oszoly-szikla meredek falához értem. Pedig valahol itt kellene megtalálnom húsz gyereket.

Csak a csúcson

Nicsak, mintha megcsörrent volna valami ott balra. Átvergődtem a hangok irányába, s már láttam az oktatót, amint a fogásokat mutatta az alatta álló kis csoportnak. A hegymászó úttörőtábor résztvevői tudtomra adták, hogy szívesen elmesélnek mindent, de csak ott, fenn a csúcson. Aztán egyszerre vagy hatan indultak el a „sima falon", úgy, mintha oda lettek volna tapadva a fehér mészkőhöz.

— Nincs itt semmiféle ragasztótrükk — mondta Bocsák Béla, a tábor egyik vezetője —, csak éppen ezek a lányok és fiúk már az alapismeretek birtokában a teljesen simának látszó falfelületen is tudják a legapróbb fogásokat.

Kerülő úton, fölfelé indultunk, hogy kellőképpen tudjuk fogadni az elsőként érkezőket.

Lábremegés nélkül

Útközben kísérőmtől, Herczka Ferenctől megtudtam, hogy első alkalommal rendeznek hegymászó

**A sziklamászás gyönyörű sport,
de a speciális szerelések karbantartása,
az alaplépések elsajátítása
és biztonsági intézkedések nélkül
nem lehet meghódítani a csúcsokat.**

szaktábort gyerekeknek. Az ötlet Jugoszláviából származik, ahol nyolcvanötezer iskolás alpinistát tartanak számon. Nos, az OSC fiatal hegymászói gondoltak egyet, és az épületmosási munkákból származó pénzzel, valamint az úttörőszövetség támogatásával és sok-sok lelkesedéssel hétnapi táborozást szerveztek.

Beszélgetés közben felértünk a tetőre. Apró Andrea — a budapesti Tárnok utcai iskola úttörője — biztos fogásokkal tette meg az utolsó métereket.

— De jó volt! — mondta Andrea. Egy perc múlva már segített Vincze Petrának és Zeller Verának, hogy megszabaduljanak a kötelektől.

— Nem féltetek? — kérdeztem.

— Addig remeg csak a lábunk, amíg el nem indulunk — válaszolta Halász Amanda, a Krisztina körúti iskola tanulója. — Az alapozásnál megismertünk minden fontos dolgot.

— Nem kell félteni minket — folytatta Váradi Zsolt, aki a Dénes utcai iskolát képviselte —, hiszen alulról és felülről is teljes biztosítással mászunk.

Kapaszkodás egy ujjal

— Ne felejtsd el — egészítette ki Zsoltot Sárközi Gábor, aki szintén a Dénes utcai iskola tanulója —, hogy egyfolytában gyakoroljuk az egy ujjal való kapaszkodást, a kötél kötés fortélyait, a különböző lépéseket.

Minden lépést megfontolva, de határozottan vágtak neki ismét a mászásnak. Ők már tudták, hogy a sziklákon nem lehet felelőtlenül rohangálni, mint pók a falon. Veszélyes dolog felszerelés és szervezett gyakorlás nélkül a csúcsra törni. Bravúroskodásra pedig még a sziklamászó oklevél sem jogosít fel senkit. A jogosítványt a tábor végén kapták meg. Egy biztos, szüleik a hétnapos táborozás után nyugodtan engedhetik el a gyerekeket a nagyobb kirándulásokra is.

Kép és Szöveg: Koncz Dezső

Mosolyogni csak az indulás előtt lehet, mert fent a falon erre már nincs idő, ott nagyon oda kell figyelni

Minden jel arra vall, hogy az „iránytű" a koponyatető alatt található. Ennek működését azonban még nem ismerjük pontosan

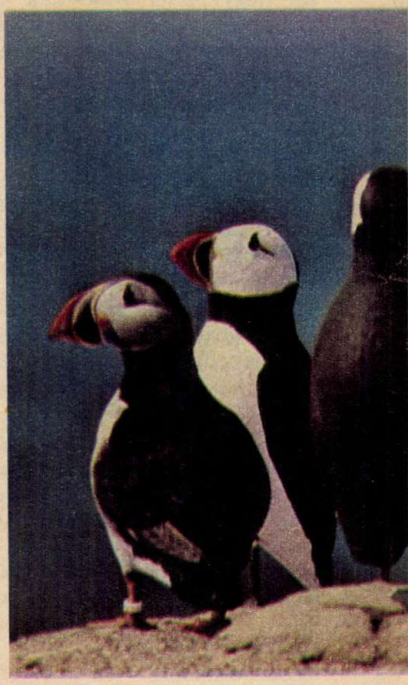

SZÁRNYAS CSILL

Egy szusszanásnyi pihenő. A táplálkozásra nincs gond, mert indulás előtt jelentős tartalékokat halmoztak fel zsírpárnáikban

A planetárium mesterséges égboltja alatt kiderült, hogy a madarak éjszaka a csillagok állása szerint tájékozódnak

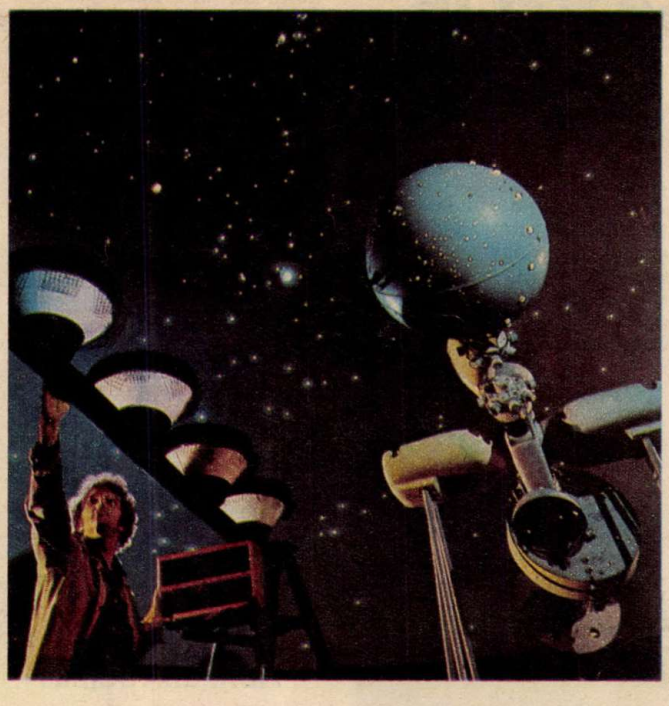

nagyon ráérő emberek módjára — kellemesebb környezetben töltse a zord telet.

Mi lehet az oka?

Hát... ez bizony nem könnyű kérdés. Erre talán még ők maguk sem tudnának válaszolni, de a költöző madár faggatása egyébként sem tartozik a tudományos módszerek közé.

A legkézenfekvőbbnek az a magyarázat tűnik, hogy természetesen a hideg, és az ínség elől vonulnak délebbre. Nos, lehet benne valami, de azért marad néhány homályos pont. Például a vörösbegy és a kékbegy esete. Az előbbi a legkeményebb teleken is itthon marad, az utóbbi viszont még a hűvösebb őszi napokat is alig várja meg. Mármost nem valószínű,

AGÁSZOK

Bármilyen furcsa, ezt a nem mindennapi „foglalkozást" sok-sok milliárdan űzik ezen a földön. Igaz, ezek az egyedek talán nem is annyira csillagászok, mint inkább szárnyasok, ám a dolog ettől még cseppet sem válik érdektelenebbé. Mert ugye, ha egy csillagász repül, azt szenzációnak tekintjük. De miért lenne kisebb szenzáció, ha egy madár konyít a csillagászathoz?

Márpedig több milliárd madár konyít hozzá. Anélkül persze, hogy ők maguk, a „szárnyas csillagászok", akár a legkisebb mértékben tudatában lennének ennek a különös ténynek. Mindenesetre ilyenkor ősszel a hideg-, és mérsékelt égövi madarak jelentős része felkerekedik, és nekivág sok száz, esetleg sok ezer kilométeres vándorútjának, hogy — a nagy gazdag, és

„Útlevél" a lábon. A gyűrűvel megjelölt madarak megfigyelése segíti a tudományt újabb ismeretekhez

SZÁRNYAS CSILLAGÁSZOK

hogy a kékbegy netán gazdagabb lenne a vörösbegynél, és ezért „utazhat", annál is inkább, mert a táplálékuk is nagyjából ugyanarról a konyháról kerül ki. Azt meg végképp nehéz feltételezni, hogy a vándormadarak a nagyon gazdag, és nagyon ráérő emberektől örökölték volna mehetnékjüket.

Kényszerleszállás. A hálóval befogott madarak „személyi igazolványt" kapnak, vagy a tudományos munkának „szentelik életüket"...

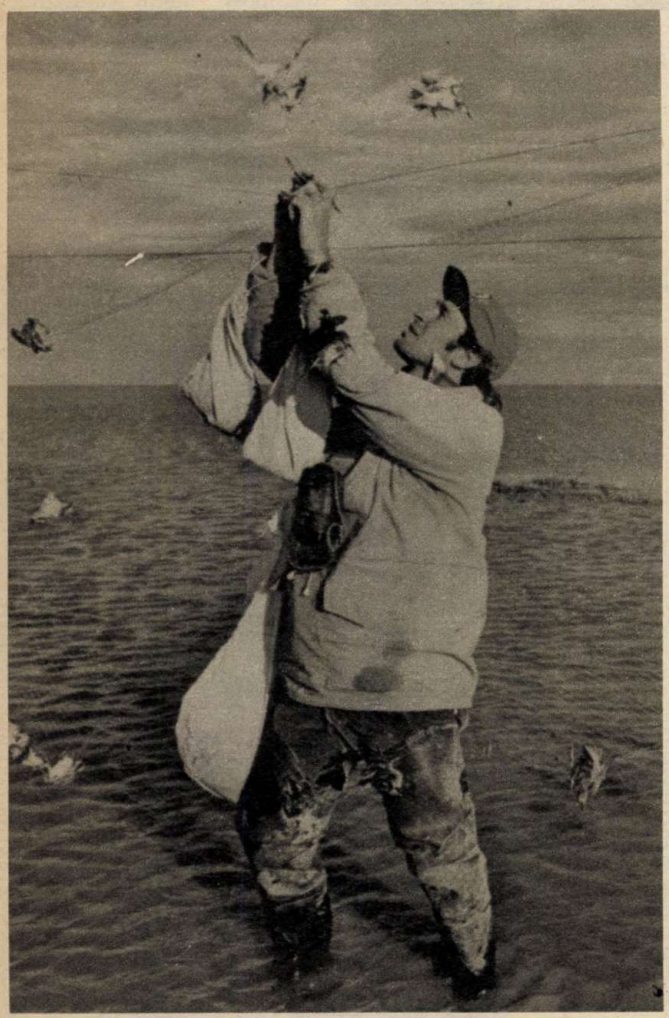

Útlevélvizsgálat. Az égi vándorok lábán található gyűrű adatait bizonyos körzetekben gondosan feljegyzik

Vagy itt van például a barázdabillegető. „Utazási" kérdésekben kifejezetten szeszélyes szárnyas. Hol elköltözik, hol nem. De sorolhatnánk egyéb példákat is, és akkor még nem beszéltünk azokról a madarakról — csonttollú, hegyi billegető, fenyőpinty, ezüstsirály stb. —, amelyek kifejezetten nálunk keresnek téli menedéket.

Nem kevésbé érdekes kérdés, hogy miért jönnek vissza?

Hiszen hosszú, fárasztó és veszélyes repülőút árán elmenekültek a hideg és az ínség elől. De mi hajtja őket vissza ugyanazon a hosszú, fárasztó és veszélyes úton? Csak nem a honvágy? Ámbár... az embernek már-már semmin sem szabad csodálkoznia, ha arra gondol, hogy vannak madarak, amelyek Kelet-Szibériából 13 000 km-es (!) utat tesznek meg Afrikáig...

Honnan tudják?

Mármint azt, hogy mikor kell indulniuk, és hogy merre kell menniük? A kérdés annál is érdekesebb, mert a legtöbbjük már akkor megkezdi a készülődést, amikor még nyoma sincs a télnek. Nos, ezt a rejtélyt, úgy tűnik, sikerült megoldani. Kísérletekkel bebizonyították, hogy az időpont kiválasztásában döntő szerepe van a nappalok és éjszakák, azaz a világos és sötét órák arányának, amelyet minden élőlény — ha tud róla — kitűnően érzékel. Ez az arány pedig a nyár vége felé határozottan a sötét órák irányába tolódik el. Különböző állatokat helyeztek az augusztus végi, szeptember eleji időjárásnak megfelelő mesterséges fény- és hőmérsékleti viszonyok közé, és azt tapasztalták, hogy ezek a mit sem sejtő jószágok akár május elején is nekiláttak a téli elemózsia vagy a téli álomhoz szükséges zsírpárnák felhalmozásához.

És hogy merre?...

Ez az a pont, ahol kiderült, hogy ezek a kitartó szárnyasok rendelkeznek bizonyos „csillagászati ismeretekkel". Természetesen ehhez a felismeréshez is a kísérletek segítették hozzá a kutatókat. Az igazi Napot eltakarva, és egy rejtett tükörrel más irányba vetítve rájöttek, hogy a jóhiszemű vándormadár a tükrözött Nap irányában indul útnak, illetve az útvonala pontosan olyan szögtávolsággal tér el tőle, mintha az igazi Nap jelentené a tájékozódást.

Na jó, csakhogy a Nap — mint tudjuk — nem mindig ugyanazon a ponton látható az égbolton, sőt! Ám az égi vándorok arra is képesek, hogy útirányukat a Nap látszólagos mozgásához viszonyítva, úgyszólván óráról órára „kiszámítsák".

De még ez sem minden. Tudniillik — hiába, az élet bonyolult — olykor-olykor felhős az ég, és mindennap legalább egyszer éjszaka van. A makacs madarak azonban ilyenkor is folytatják útjukat! A tudósok gyanítják, hogy tiszta éjszakákon a sarkcsillag jelenti számukra a tájékozódási pontot, mivel az közel van a Föld forgástengelyéhez, és így csak kis mértékben változtatja a helyét. Azt meg bizonyosan tudják — szintén kísérletek alapján —, hogy a madarak képesek érzékelni bolygónk mágneses erővonalait, amelyekhez viszonyítani tudják útvonalukat. Méghozzá olyan pontosan, hogy például megjelölt vörösbegyek nagy csoportja az odavissza utat mintegy hét kilométeres sávon belül tette meg!...

Hogy ezt hogyan csinálják, az persze — egyelőre — megint csak az ő titkuk.

Kitörölhetetlen emlékek

Bizonyosnak látszik, hogy a vándorlás meglehetősen rejtélyes szokásának eredetét valahol a nagyon távoli múltban kellene keresni, amikor még egészen más éghajlati és földrajzi viszonyok uralkodtak a Földön, amelyek egészen más viselkedési formákat kényszerítettek az állatokra. Ezt az örökséget cipelik ma a késői utódok. Ez egyben jó példa az öröklött tulajdonságok szilárd rögzítődésére, a „genetikus emlékezet" hibátlan működésére is. Amelynek viszont minden élőlény a maga egyedi létét köszönheti.

A kutatások természetesen tovább folynak, és bizonyosak lehetünk benne, hogy a tudománynak ebben a „krimijében" is megoldódik végül minden rejtély. Addig is — jó utat, szárnyas cimborák...!

Cser Gábor

National Geographic nyomán

EXPRESS
EGYÜTTES
PAJTÁS
MALÉV
Hungarian Airlines

KEDVES ISMERŐS

DIXIVEL KEZDTÉK

A mai tizenévesek még meg sem születtek, amikor a beat betört a könnyűzene világába. Akkortájt elég sokan idegenkedve nézték a furcsa felállású együtteseket, fület sértőnek találták a hangerőt, és kifogásolták az öltözéküket. Ma mindezen csak mosolygunk, hiszen láthatjuk a rockzenészek „viharvert" szerelését, hallhatjuk a több méter magas „hangfalbástyák" dübörgését, s találkozhatunk akár húsztagú együttesekkel is. S hogy számotokra mindez természetes, ahhoz valakiknek egykor el kellett indulniuk a kitaposatlan ösvényeken.

Vidám társaság

Az Express-együttes abban az időben még egy bizonyos alapdallamra épülő zenét, azaz dixilandet játszott. Első komolyabb sikerüket dixivel érték el. Megnyerték az 1963-as Ki mit tud?-ot. Jutalmul a Szovjetunióba utazhattak.

Ekkor már az Express legénységére is hatott az, amit ma a Beatles-korszak hangulatának nevezünk. Az új zenei formára való áttérés nem jelentett kis gondot, hiszen a dixi után egész más hangszerekre volt szükség. A fiúk gyorsan váltottak és ugyanilyen gyorsan népszerűek lettek. Dalaik a különböző sikerlisták élére kerültek.

A Solymos Antal (ének, gitár), Silye Attila (basszusgitár, pozan), Malek Miklós (trombita, harmonika, gitár, zongora), Magyar Csaba (zongora, ének), Kalmus Pál (szaxofon, gitár, zongora, fuvola, hegedű) és Kangyal Ferenc zenekarvezető (dob) összeállítású együttes zenéje meghódította minden korosztályt. Önálló műsoraikon kívül olyan előadókkal léptek fel együtt, mint Kovács Kati, Koós János vagy Máthé Péter.

Közben a beat- és rockzene rohamosan fejlődött. A változások szele alaposan felkorbácsolta a beatvilág nyugodtnak amúgy sem nevezhető vizét. Együttesek tűntek el hónapok alatt, s újak léptek dobogóra helyettük, színvonalasabban muzsikálva elődeiknél, vagy éppen megbukva az egyre igényesebb közönség előtt. Ebben az állandóan változó világban szinte hihetetlen, hogy az Express-együttes tíz éve ugyanabban a felállásban zenél, és tagjai barátok a színpadon kívül is.

Sportoló zenekar, mondják róluk gyakran, mert az Express-csapat ott van minden „mozdulj" akcióban. A „vidám társaság" jelző sem idegen tőlük, hiszen együtt dolgoztak Hofi Gézával, és részt vettek még számtalan egyéb mókában, például az évenként rendezett színészek—újságírók focirangadón.

Az ABBA volt a másik

Furcsa, és kicsit érthetetlen, hogy egy ilyen komoly múltú „slágergyáros" csapatnak ez idáig csak három hazai nagylemeze jelent meg. Pedig a „Jöjj hozzám..." kétszeres aranylemez lett, és az „Ezüst Express" is pillanatok alatt elfogyott a polcokról. Alig egy hónapja került üzletekbe harmadikként az „Időgép". A Szovjetunióban megjelent négy nagylemezükből az utolsó értesülések szerint idáig ötmillió darabot vásároltak meg. Egyik legnagyobb elismerésüket 1975-ben könyvelhették el, mikor a Musik Week könnyűzenei szaklap az „Év sztárja" címet adományozta az együttesnek. A pecsétes okmányokat a két legjobb sztár kaphatta, és társaságuk nem volt akármilyen. Az ABBA volt a másik együttes.

Solymos Antalék szívesen emlékeznek vissza Kubában tett látogatásukra is. Mint elmondták, féltek ugyan, hogy a temperamentumos, rumbához szokott közönséget nem sikerül lázba hozniuk, aztán a második szám után megnyugodtak a tízezer táncoló, tapsoló ember láttán. Fogadtatásuk hasonlóan forró volt Zánkán, az úttörővárosban is. Itt fordult elő először, hogy kevésnek bizonyult az ezernél több, dedikálásra szánt fénykép.

Vannak az Expressnél nagyobb reflektorfényben sütkérező együttesek. Körülöttük talán nem olyan nagy a „zaj", róluk nem keringenek botrányszagú pletykák, a színpadon sem alkalmaznak semmilyen hatásvadászó eszközt. Egyszerűen csak remekül játsszák el dalaikat.

Koncz Dezső

KÜLDJ EGY TRÜKKÖT!

O'TAKY BŰVÉSZ-SAROK

Sok olvasónktól kaptunk levelet, amelyben megírták: örülnek annak, hogy a bűvészkedéshez kedvet érzők is megtalálják lapunkban az őket érdeklő cikkeket. S az is jó dolog – vélekedtek többen –, hogy a trükkök látványosak, ám mégis egyszerűek. Így bárki megtanulhatja, bemutathatja azokat.

Nos, a kívánságnak eleget téve, folytatjuk sorozatunkat, melyben azért lesznek néha kicsit nehezebb mutatványok is. De senki ne csüggedjen, sőt! Azok között, akik lehetőleg saját „találmányú" vagy még sehol nem közölt trükköt küldenek lapunk címére (Pajtás szerkesztősége, Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397), májusban értékes bűvészkellékeket sorsolunk ki. S még egy meglepetés: a díjakat ezúttal nem postán küldjük majd el, hanem személyesen O'TAKY adja át – méghozzá műsorral egybekötött vidám délutánon! A borítékra ne felejtsétek el felírni a saját címeteket se, mert nincs olyan bűvész, aki kitalálná, hol laktok.

PAPÍR-PÁLMA

Kezdődnek – vagy már javában tartanak (?!) – az őrsi összejövetelek. Sok-sok komoly dologról esik szó, de azért ne hiányozzon a játék, a nevetés se! Képzeljétek csak el, milyen meglepett arcot vágnak, s a végén mekkorát kacagnak a többiek egy-egy jól sikerült bűvészmutatvány láttán!

Most például mutassatok meg a közönségnek egy közönséges papírtekercset. Ha néhány varázsige elmormolása közben a tekercs egyik végét ollóval több helyen bevagdossátok, néhány mozdulat után hosszú papírpálma lesz a kezetekben.

O'TAKY: A mutatványhoz széles papírszalag szükséges. Ezt egyszerűen elkészíthetitek úgy, hogy újságlapokat ragasztotok egymásra, majd az egészet feltekerítek. (A trükk „menetét" felvételeinken követheted). Az ügyesebbek készíthetnek „óriáspálmát" is. Annál nagyobb lesz a „pálmafátok", minél több papírt használtok a tekercs elkészítéséhez.

1.

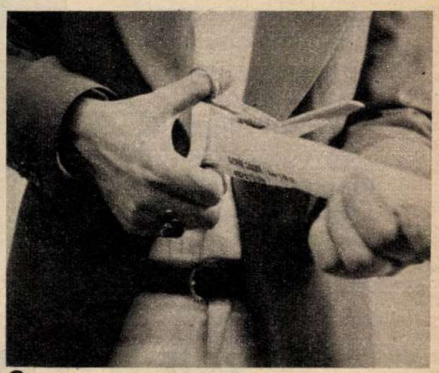

2.

3.

4.

5.

1. **Feltekeritek az egymáshoz ragasztott újságlapokat.**
2. **A tekercs egyik végét négy helyen bevágjátok.**
3. **Derékszögben lehajlítjátok a bevágott részeket.**
4. **Lassan kihúzzátok a tekercs közepét . . .**
5. **. . . S íme, elkészült a papírpálma!**

FIATALOK! TANULJATOK TOVÁBB!

Érdekes, változatos szakmákat ajánlunk az általános iskolát végzettek figyelmébe. A Chinoin közössége kiváló szakmunkásokat nevelt, ez a biztosítéka gyárunk jó hírnevének, itthon és külföldön egyaránt.

Vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó), vas- és fémszerkezeti lakatos, géplakatos, hegesztő, villamoshálózat-szerelő, esztergályos, csőhálózat-szerelő szakmunkástanulónak fiúk jelentkezhetnek.

Lányokat vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulónak veszünk fel.

A vegyianyaggyártó (gyógyszergyártó) tanulókat korszerű tanlaboratóriumban, gyógyszeripari tanműhelyben képezzük.

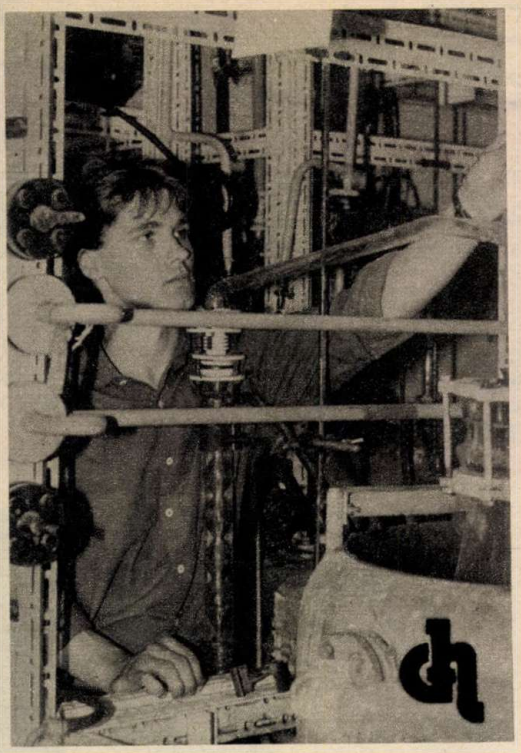

Vállalati ösztöndíjat adunk.

Érdeklődni és jelentkezni lehet:

CHINOIN GYÓGYSZERGYÁR
oktatási osztály
Budapest IV., Tó u. 1–5.
Telefon: 690-900/531-es mellék, és

CHINOIN NAGYTÉTÉNYI GYÁREGYSÉG
személyzeti osztály
Budapest XXII., (Nagytétény), Bányalég u. 2.
Írásbeli jelentkezés: Budapest, Pf. 49 – 1780

VÁRUNK BENNETEKET!

Tudjátok-e, hogy a szép színes varró- és kézimunkacérna előállításához jó minőségű fonalra van szükség?

A fonás az emberiség egyik legősibb mestersége. Ma már azonban a fonalat nem rokkán, hanem szakmunkások modern, nagy teljesítményű gépeken, korszerű üzemben állítják elő.

Általános iskolát végzett lányokat 3 év alatt FONÓ szakmára képezünk ki, fiúkat pedig textil- és ruházati-ipari gépkezelő szakmára.

Három nap elméleti oktatás az iskolában, három nap gyakorlati a **PFV ÚJPESTI CÉRNAGYÁRÁBAN.**

Figyelmedbe ajánljuk a következőket:

– A tanulmányi eredménytől függően a tanulóbér 350–560 Ft.
– Az ösztöndíj: 500 Ft.
– 5 Ft napi térítésért kollégiumi elhelyezést biztosítunk (lakás és háromszori étkezés);
– tankönyvek, tanszerek;
– munkaköpeny, iskolaköpeny;
– diákbérlet;
– hazautazásnál évente 6 alkalommal 50% utazási kedvezmény.

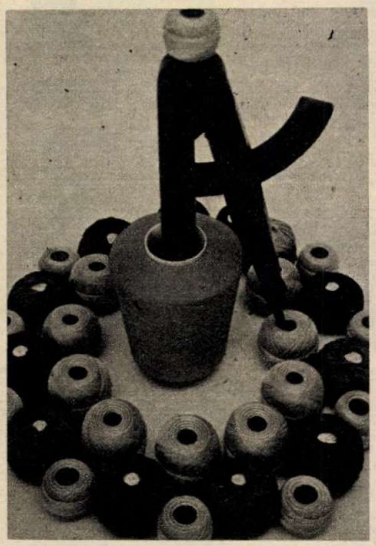

PFV. ÚJPESTI CÉRNAGYÁR
személyzeti és oktatási osztály, Budapest, Váci út 91. 1044

Szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőséggel alkalmazunk.

Leányok: új leányotthonunkban szállásról is gondoskodunk. A továbbtanulást segítjük és ösztönözzük.

Kérjük, hogy továbbtanulási lapjaitokat a gyár címére küldjétek.

Telefon-papa (4.)

Szüts irigyli tőlem ezt a történetet, de megpróbálja lekicsinyleni.

— Biztosan unatkozik, azért mászkál a tetőre. Nem mindenki rabló, aki álarcot és puskát visel.

Most már muszáj még nagyobbat lódítani.

— De láttam, amikor a bőrönd tele volt papírpénzzel. Azt számolgatta, amikor leereszkedett.

Szüts elgondolkodik.

— Ki kellene nyomozni az egészet... Gyerünk, mutasd meg azt az erkélyt, ahol az a rabló rejtőzik.

Hiába akarom lerázni, jön velem a házunkig. Már megbántam, hogy kitaláltam ezt a rablómesét, de mégsem akaródzik bevallani az igazságot. Úgy teszek, mintha várakoznék.

— Majd máskor. Most nem alkalmas az idő a nyomozásra.

A piros frottírköpenyes bácsi azonban ott van az erkélyen, sőt integet, amikor megpillant.

Miközben viszonzom az üdvözlését, Szüts gyanakodva kérdi:

— Ő az? Az a bácsi?

— Igen — mondom kényszeredetten.

Nevetni kezd.

— Ne lódíts! Azt a bácsit én is ismerem. Stefcsik bácsinak hívják. Órás volt

bezárta az üzletét, mert már nagyon öreg és nyugalomba vonult. Stefcsik bácsi nem lehet rabló!

— De lehet! — bizonygatom.

— Meséld a nagynénikédnek! — kiáltja Szüts, és sarkon fordul.

Tudom, hogy egy darabig gúnyolódni fog rajtam, de az is lehet, hogy soha többé nem hozza szóba a dolgot.

Otthon fellapozom a telefonkönyvet. Hamarosan megtalálom az S betűnél. Stefcsik Aladár órásmester lakása: Tavirózsa u. 23.: 981-667.

Hívásom után hosszan várakoztam, amíg felvették a kagylót.

— Stefcsik órásmester?

— Az beszél — feleli a bácsi. — Mi tetszik?

Már-már leteszem a telefont, mert hirtelen én is eltűnődöm. Tényleg, mit is akarhatok én Stefcsik bácsitól? Szerencsére eszembe jut valami.

— Van egy búvárórám. Tavaly kaptam karácsonyra, de elromlott.

Stefcsik bácsi köhint, majd azt feleli:

— Sajnálom, fiam, de én már nem folytathatom a mesterségemet.

— Nekem azt mondták, hogy csak Stefcsik mester javíthatja meg, senki más.

— Ki mondta ezt? — kérdezi kételkedve, de azért egy kis büszkeséggel.

— Mindenki — válaszolom. — A Kagyló utcában mindenki sajnálja, hogy be tetszett zárni a műhelyt.

— Még emlékeznek rám? — csodálkozik Stefcsik bácsi, majd rövid szünet után így szól: — Na, jól van. Veled kivételt teszek. Ha felhozod hozzám a búvárórádat, majd megreparálom...

Zavartan hallgatok.

— Tulajdonképpen nincs is búvárórám... A papa már többször ígérte, de még nem kaptam meg.

Az órásmester mérgesen rám pirít.

— Hát akkor mit akarsz?! Tréfát űzöl egy öregemberrel...

— Ne tessék haragudni. Én vagyok az a fiú, szemben az erkélyen, akit mindig látni tetszik...

— Áh, te vagy az.

— Most tudtam meg Stefcsik bácsi nevét. Engem Andrisnak hívnak.

— Örvendek. Ha te vagy az a fiú, akit én ismerek, akkor tedd le a kagylót és gyere ki az erkélyre és integessél hármat, majd azután folytatjuk a beszélgetést.

Ígérkezett. Kimentem tehát az erkélyre, Stefcsik bácsi már ott állt, én pedig háromszor meglódítottam a karomat. Az órásmester viszonozta, majd mindketten visszatértünk a készülékhez.

— Jól van. Látom, most igazat mondtál. Hogy tanulsz az iskolában?

— Tűrhetően — válaszolom kurtán.

Stefcsik bácsi nevetni kezd.

— Persze minden felnőtt ezt kérdezi tőled, nem igaz?

— Felelni is unalmas rá — mondom.

Stefcsik bácsi igazat ad nekem, és hosszan társalogni kezdünk.

— Nekem már nincs kit felhívnom a városban. A régi barátaim már mind eltávoztak ki a temetőbe. A lányom szokott naponta telefonálni egyszer-kétszer.

— Engem is a mama hív, néha a papa is.

Így kezdődött barátságom a nyugalmazott órásmesterrel, akit gyakorta felhívtam egy kis beszélgetésre. Harmadik vagy negyedik alkalommal elmeséltem neki a rablótörténetet, amit kitaláltam róla. Stefcsik bácsi jókat mulatott, hogy ő a falon mászik, meg hogy álarcot visel. Kijelentette, ha lenne egy bőrönd pénze, akkor faluhelyen házat vásárolna, kislibákat tenyésztene, mert azokat nagyon szereti.

Végül is a móka kedvéért azt mondta:

— Ha nem hisz neked a Szüts, kérdezzen meg engem. A kedvedért akár álarcban is kijöhetek az erkélyre.

— Van álarca Stefcsik bácsinak? — csodálkoztam.

— Nincsen, de csinálhatok magamnak. Nem olyan nagy bűvészet az egész.

A megbeszélt időben sikerült arra csalogatnom osztálytársamat a Tavirózsa utcába. Nagyon elképedt, amikor azt mondtam neki:

— Te a múltkor nem hittél nekem. Nézz fel, oda az erkélyre.

Stefcsik bácsi fekete álarcban állt a kaktuszok között, s amikor meglátta, hogy bámuljuk, mutatóujját a szájához téve intett, jelezve, hogy számít a titoktartásunkra.

Szüts valósággal megmerevedett csodálkozásában. Csak akkor árultam el neki, hogy mókázunk, amikor a rendőrségre akart rohanni, hogy feljelenti a kettős életű Stefcsik bácsit...

(Folytatjuk)

FIATALOK FIGYELEM!

Általános iskolai végzettséggel rendelkező **lányokat** felveszünk az 1981—82-es tanévre fonó és szövő, **fiúkat** textil- és ruházati ipari gépszerelő, géplakatos és villanyszerelő szakmunkástanulónak.

Felső korhatár: 15 év

Tanulóidő: 3 év

Társadalmi ösztöndíj: 500 Ft

Tanulmányi ösztöndíj: eredménytől függően havi 350—550 Ft
Ösztöndíjkiegészítés: 190 Ft
Teljes ellátás havi 210 Ft-ért. Kollégiumi elhelyezés, tankönyv és munkaruha díjmentesen.

Szakmunkásvizsga után a havi kereseti lehetőség 3500—4000 Ft

Jelentkezni lehet szombat kivételével bármely munkanapon 7 órától fél 4 óráig személyesen.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk.

A gyár címe: **PNYV MAGYAR PAMUTIPAR személyzeti és oktatási osztály, Budapest, Lahner Gy. utca 30. 1046**

Telefon: 693-111/115-ös vagy 224-es mellék.

Ötnapos munkaheténel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó **fonó-szövő szakmára lányokat,** illetve textilgépszerelő, **esztergályos, lakatos és villanyszerelő szakmára fiúkat** szerződtetünk **szakmunkás tanulónak,**
akik az 1981/82-es tanévben fejezik be az általános iskolát.

A tanulóidő 3 éves.

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és teljes ellátást biztosítunk.

Havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900—1120,— Ft között van. Az utolsó évben már teljesítménybérben kerülnek elszámolásra.

Felszabadulás után ifjúmunkásaink — a lányok leányszállón, a fiúk albérletben kerülnek elhelyezésre.

Jelentkezés levél útján **„SZAKMUNKÁSTANULÓ"** hivatkozással történik.
PAMUTTEXTILMŰVEK Budai Gyára
Személyzeti Osztály
Budapest XI. ker. Hauszmann A. u. 20.
Levélcím: *Budapest* Pf. 43. 1502

PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAPEST PATEX

TEXTILFESTŐ LEHETSZ!

Jó kereseti lehetőséget biztosító szakmákat ajánlunk a 8. osztályt végzett leányok és fiúk részére, 16 éves korig. Lányokat felveszünk fonó és szövő szakmára, fiúkat textilgépszerelői, textilfestői és -kikészítő szakmára.

Felvételi vizsga nincs. Tanulmányi idő: 3 év.

Juttatások:

— leányok részére: tanulmányi eredménytől függően 350—750 Ft-ig ösztöndíjat, havonta 500 Ft társadalmi ösztöndíjat,

— fiúk részére: tanulmányi eredménytől függően 160—600 Ft-ig ösztöndíjat, havonta 250 Ft társadalmi ösztöndíjat,

fiúk és lányok részére egyaránt: kollégiumi elhelyezést térítés nélkül, az iskolában és az üzemi gyakorlat idejére ebédet 3 Ft-os térítés ellenében biztosítunk.

Azonkívül munkaruhát, évente kétszer kedvezményes vásárlást a vállalat termékeiből, III. évben tanulmányi eredménytől függően nyereségrészesedést fizetünk.

A III. évben a tanulók 90%-os teljesítménybérben dolgoznak, a szakmunkásvizsga letétele után a kereseti lehetőség 10%-os szakmunkáspótlékkal 3000—4000 Ft-ig terjed.

Továbbtanulási lehetőséget biztosítunk az üzemi szakközépiskolánkban. Részletes tájékoztatónkat kérésedre postafordultával megküldjük.

A „továbbtanulási jelentkezési lapra" kérjük írd rá, hogy fonó, szövő, textilgépszerelő, vagy textilfestő és -kikészítő szakmára jelentkezel a Kőbányai Textilművekhez.

TEXTIL KŐBÁNYAI TEXTIL

A jelentkezési lapot kérjük, hogy a Kőbányai Textilművek személyzeti és oktatási osztályára — Budapest X., Gyömrői u. 90. — 1103 — címre küldd.

Várjuk jelentkezésedet!

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

Az általános iskolát végzett, 15 évesnél nem idősebb fiúkat, lányokat felveszünk az 1982/83-as tanévre, hároméves képzésre. Fonó-szövő szakmunkástanulónak lányokat, tanulmányi ösztöndíj 410—750 Ft-ig, textilnyomó és textilipari gépszerelő tanulónak fiúkat, textilfestő és -kikészítő tanulónak fiúkat, lányokat. A tanulmányi ösztöndíj: 350—790 Ft-ig.
A textilnyomó-festő és -kikészítő tanulók az első évben 1500 Ft ruházkodási juttatásban részesülnek.
A vidéki tanulók havi 500 Ft különélési pótlékot, a helyben lakók 450 Ft társadalmi ösztöndíjat kapnak.
Havi 120 Ft-ért reggeli, ebéd és vacsora. Ingyenes tankönyv és munkaruha. Kollégiumi elhelyezés.
A szakmunkásvizsga után továbbtanulási lehetőség.
A végzett tanulók kereseti lehetősége: havi 3500—4400 Ft. Jelentkezni lehet a személyzeti-oktatási osztályon személyesen, vagy levél által, szombat kivételével mindennap reggel 7 órától délután 3 óráig.

Cím: KISPESTI TEXTILGYÁR
Budapest XVIII. ker.,
Fáy út 2. — 1184
Telefon: 273-711.

HA MÉG NEM DÖNTÖTTÉL...

... arról, hogy milyen szakmát tanulj, akkor fogadd meg tanácsunkat, jelentkezz TEXTILKIKÉSZÍTŐ szakmunkástanulónak.

E szép szakma egyik ágát, a textilfestő és -kikészítő szakmát egyaránt ajánljuk lányoknak és fiúknak, másik ágát, a textilnyomó szakmát pedig csak fiúknak.

Szakmunkástanulóink tanulmányi ösztöndíja havonta 160—600,— Ft, társadalmi ösztöndíja 450—500,— Ft között van. Vidéki tanulóink kollégiumi elhelyezéséről gondoskodunk. Az elméleti oktatás Budapest egyik legszebb, legkorszerűbb szakmunkásképző intézetében, a gyakorlati oktatás részben tanműhelyben, részben a vállalat gyáraiban történik.

I. éves tanulóink 1500,— Ft értékben ruházkodási segélyt is kapnak.

Érdeklődésre részletes — színes képekkel illusztrált — tájékoztatót küldünk:

jelentkezni, érdeklődni lehet:

Pamutnyomóipari Vállalat
Személyzeti és oktatási főosztály
Budapest III., Fényes Adolf u.
19—21. — 1036
Telefon: 687-834

Nyolcadik osztályos és általános iskolát végzett lányok!

Gyárunk 1959 óta képez fonóipari szakmunkásokat, a tanulók és dolgozóink megelégedésére. A szakmunkásképző hároméves. A fonómunka minden gépére szakmunkás-képesítést ad. Felvételt nyerhet minden egészséges 14—15 éves, általános iskolát végzett lány. A tanítás szeptember 1-től indul.

FELVÉTELI VIZSGA NINCS!

Jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók segítséget nyújtanak a szakmát megszerető, szorgalmas tanulóknak a sikeres vizsga letételéhez.

Juttatások:

— **teljes ellátás** (napi háromszori étkezés) napi 5,— Ft térítésért. Kivétel nélkül ingyenes a három tanév teljes idejére:
— **a leányotthonban a lakás**
— **a tankönyv, a tanszerek**
— **a munkaruha, a fejkendő, a munkacipő, és az iskolaköpeny.**

Ezen felül megilleti a tanulót:
— **a tanulmányi ösztöndíj: havi 350—720 forint** (a tanulmányi eredménytől függően) — **szociális ösztöndíj havi 500,— Ft.**

A szakmunkásvizsga letétele után a kereseti lehetőség 3200—4400 forint között van.

Részletes tájékoztatónkat kérésedre postafordultával megküldjük. Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor a „továbbtanulási jelentkezési lap"-ra kérjük ezt írd: **„Fonószakma" PFV Lőrinczi Gyár**

A jelentkezési lapot kérjük, hogy

PFV Lőrinci Gyár
Személyzeti és oktatási osztály,
Budapest, Gyömrői út 85—91. 1183
címre küldd.

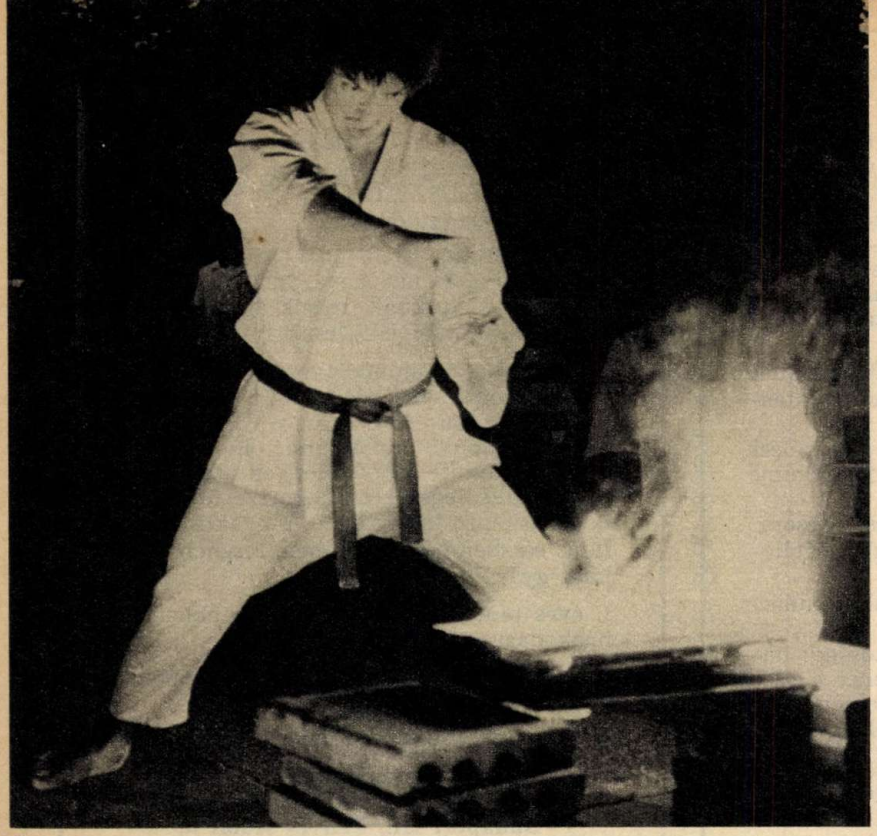

A látvány elég ijesztő, ám a karate lényege nem a látványosságban, inkább az edzésekben rejlik

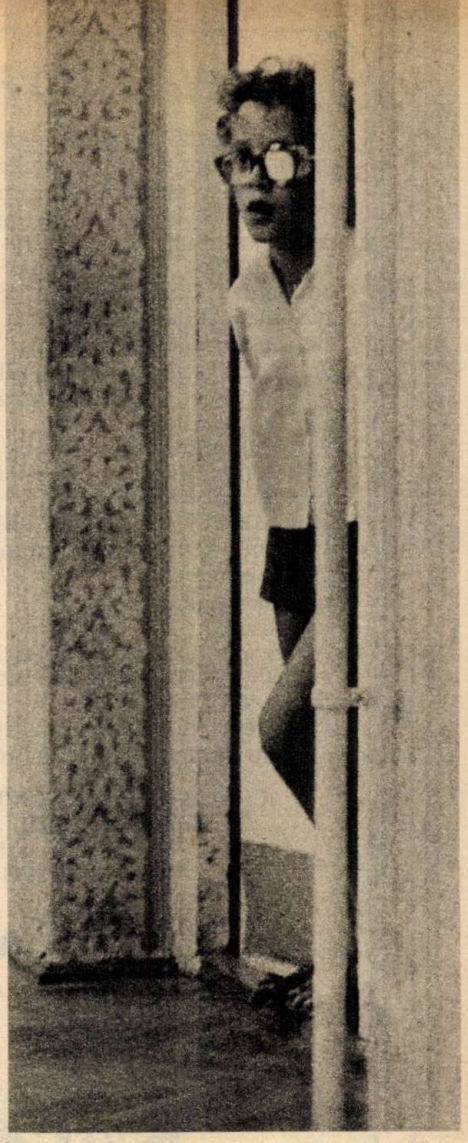

A „láthatatlan fegyver", a kéz edzése az egyik legfontosabb teendő ebben a különös sportágban

LEHET-E AZ ÚTTÖRŐ HÁZBAN VEREKEDNI ?

Ilyenkor, hogyan és kivel. Nos, a XV. kerületi Polák Károly Úttörőházban szabad verekedni. Természetesen nem a folyosókon, hanem a tornateremnek is beillő nagyteremben. Itt ugyanis hetente két alkalommal önvédelmi sportszakkör működik, több mint hetven résztvevővel.

Csak önvédelemből

A szakköri foglalkozásokon 6-tól 14 éves korig vehetnek részt fiúk és lányok. A háromórás edzéseken a cselgáncs (japán nevén judo) és a karate (shotokan karate) alaptechnikájával ismerkednek meg.

Joggal vetődhet fel a kérdés: miért pont önvédelmi sportszakkört indítottak az úttörőházban? Mindenekelőtt el kell mondanunk, hogy ez csupán az öt sportszakkör egyike. Elsősorban azért választották ezt a küzdősportágat, mert a gyerekeket egyre jobban érdekli a karate és a cselgáncs.

A legtöbb gyerek azért jelentkezik a szakkörbe, hogy „megtanuljon verekedni", mert: „őt mindenki megveri az iskolában". Bennük előbb-utóbb kisebbségi érzés fejlődik ki, ezt szünteti meg a sportág, azzal; hiszen kiszolgáltatva másoknak. Magabiztosságra tesz szert, aminek birtokában viszont már nem tartja fontosnak, hogy a korábban verekedő társaival szemben alkalmazza önvédelmi tudását. Ilyenkor a gyerekek általában — nem kis büszkeséggel — közlik a kötekedővel: „Ne verekedj velem, mert én csak önvédelemből üthetek, hiszen sportolok!"

Az oktatók, az edzők tudják, hogy nem kis felelősség hárul rájuk. A „láthatatlan fegyver" nem a fantázia szülötte. Aki az önvédelmi fogások birtokában van, fizikai előnnyel rendelkezik. A sportoló viszont nem élhet vissza tudásával. Ilyen visszaélésre nem is volt példa a Polák Károly Úttörőház szakkörében.

Ha nincs tornaterem?

„Persze, könnyű annak, akinek tornaterme van!" — mondhatná bárki. Igen ám, de ez a sportág, ha nem is ekkora létszámmal, 30—40 gyerekkel bármilyen zárt helyiségben űzhető. Alkalmas lehet erre az osztályterem, ahol a padokat a fal mellé tolva teret nyerhetünk, alkalmas lehet egy folyosó része, amennyiben a talaj nem túl hideg, vagy a nyári időszakban akár a

latokat. A cselgáncsnál sem sokkal bonyolultabb a helyzet. Csupán a korábban említett módon nyert szabad területre kell leteríteni néhány iskolában használatos tornaszőnyeget.

Nem misztikus, nem durva...

A szakkör vezetői a továbblépés lehetőségét is megteremtették. Együttműködési szerződést kötöttek az Újpalota SE-vel, a sportszakkörből kikerülő gyerekeket leigazolják, és szakszerűen továbbképzik. Ez a megállapodás mindkét félnek, elsősorban a gyerekeknek előnyös. Az USE szakemberei rendszeresen figyelemmel kísérik a sportszakkör munkáját, szakmai és anyagi támogatást is nyújtanak nekik.

A sportág népszerűsítése, valódi lényegének megismertetése is céljuk a gyerekeknek, és az edzőknek. Ezért bemutatókat is tartanak a kerület iskoláiban, különböző szabadidős rendezvényeken, hirdetve, hogy a karate és cselgáncs nem misztikus, durva sport, hanem a szellemi- és a testi erő összhangjának megteremtése.

Stark György
Fotó: Gaál Zoltán

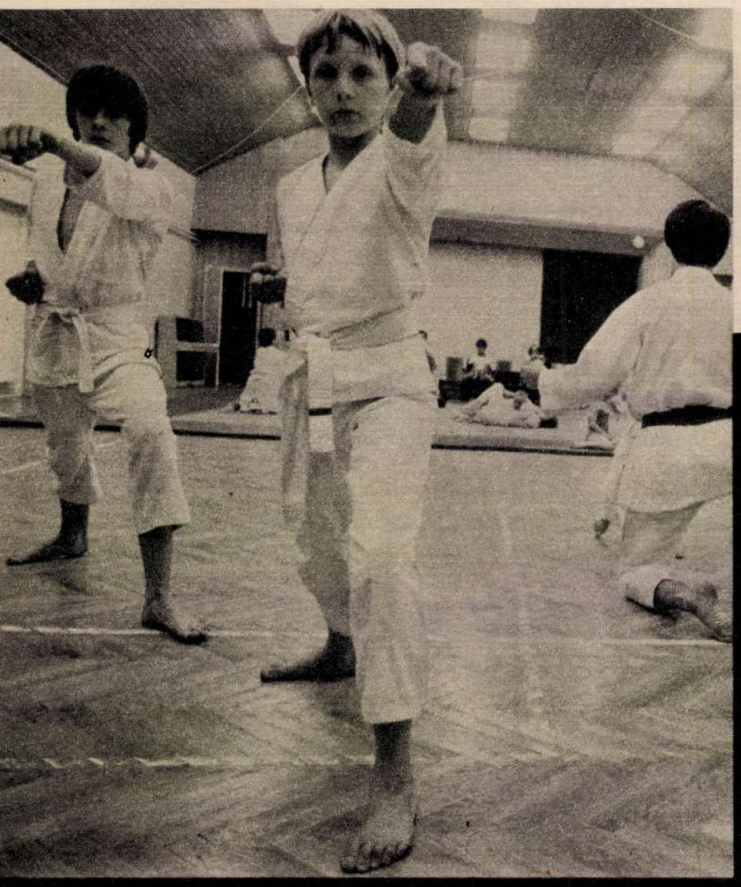

Minden mozdulatnak, minden gyakorlatnak nagy jelentősége van, ezt jól tükrözik az edzések is

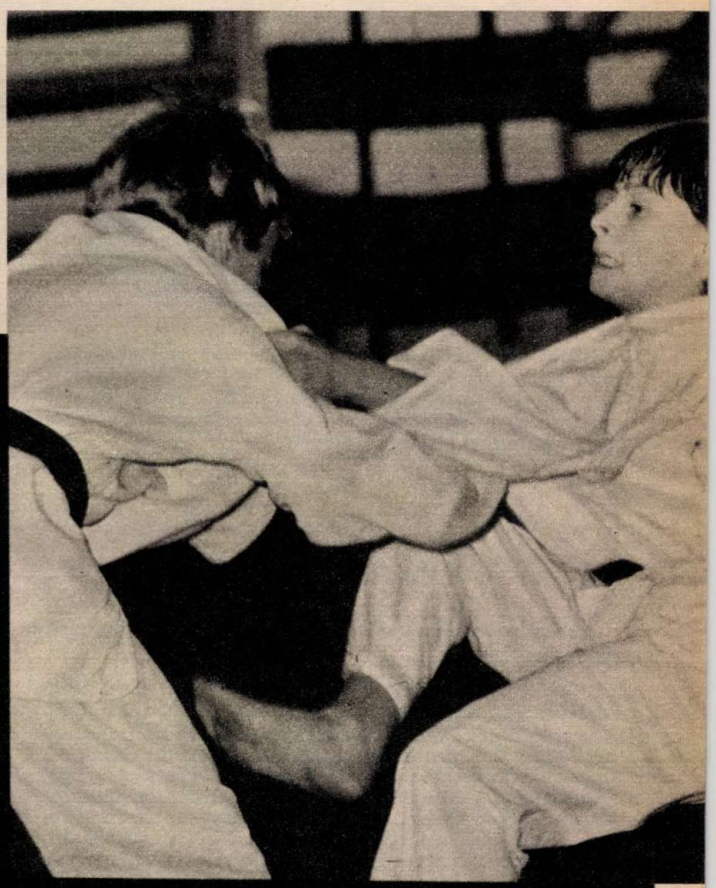

A cselgáncs ugyancsak népszerű az úttörőházban, Hermann Attila (jobbról) már versenyt is nyert fejenátdobásaival

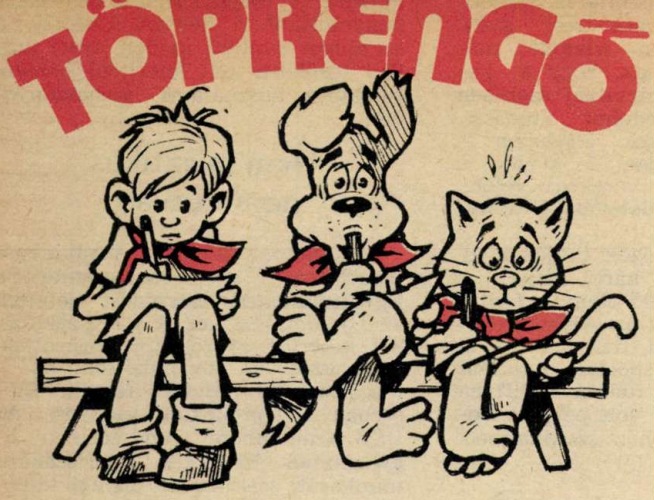

FEL, FEL VITÉZEK A CSATÁRA!

1848. szeptember 29-én honvédeink fényes győzelmet arattak Pákozdnál. Jellasics, vert csapatával együtt futva menekült Bécs felé. Ez a csata volt a szabadságharc első erőpróbája. Rejtvényeinkből nagy történelmi sorsfordulónk néhány epizódját, s kiemelkedő személyiségeit ismerheted meg.

A megfejtéseket postai levelezőlapon küldd be! Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni — és azok jók — már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: október 5. (Cím: Budapest, Jászai Mari tér 5. — 1397)

HARCRA BUZDÍTÓ: Arany János szép verssel buzdította harcra a szabadságért küzdő magyar katonákat. A vers címe: Nemzetőrdal. Rejtvényünkben ebből idézünk egy sort. (A csillaggal jelzett betűtől a lóugrás szabályai szerint haladj a középső betűig!)

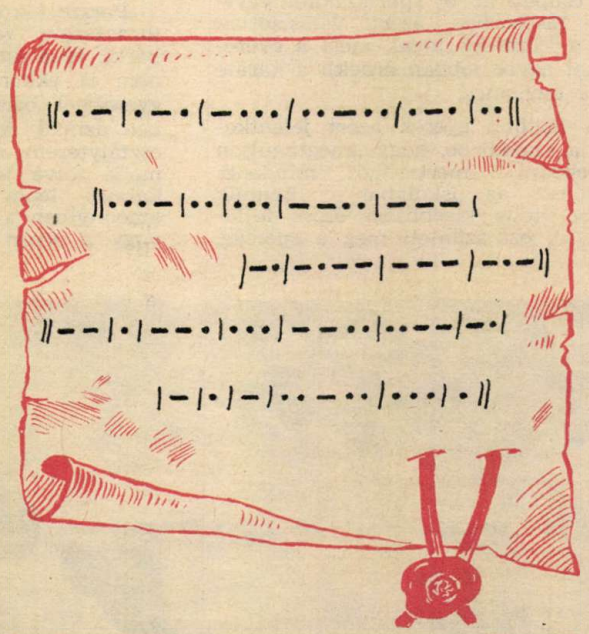

MIT KÍVÁN?: 1848. március 15-én a magyar nemzet kívánságait tizenkét pontba foglalták a forradalmárok. Ezek közül egyiket – a hetediket – rejtvényünkből megismerheted. Olvasd össze a morze-betűket!

NYERTESEK

Az Aranyeső magazin rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak:

Izsák Irén, Bp. XV.; Kiss J. Adrienne, Bp. I.; Lajkó Nóra, Bp. XIV.; Nagy Ildikó, Bp. XVI.; Oros-Kiss Ada, Bp. VIII.; Sugár Andrea, Bp. VII.; Szűcs András, Bp. V.; Arnóczki Edit, Nagyoroszi; Ambrus Erika, Székesfehérvár; Ács Benedek, Gyulavári; Bakondi Ilona, Szentistván; Baráth Zsuzsanna, Komló; Barna József, Oroszlány; Bársony Csilla, Győrszentiván; Borbás Andrea, Rezi; Boskovits Gabriella, Pécs; Broxátor Judit, Gyöngyös; ifj. Demjén László, Szigethalom; Fótos Imre, Edelény; Gyenes Andrea, Felgyő; Hoboth Zoltán, Orosháza; ifj. Kocsis István, Hajdúszoboszló; Lőrincz András, Veszprém; Mozsonyi László, Üllő; Nagy Judit, Józsa; Nemes Irén, Biharnagybajom; Patyi Erika, Kiskunmajsa; Soós Gábor, Nagykanizsa; Tar Erzsébet, Balmazújváros; Varga Zsuzsa, Szekszárd.

GYŐZELEM: Az 1849-es tavaszi hadjárat során sok-sok győzelmet arattak honvédeink. Rejtvényünkben egy községnevet rejtettünk el. Itt született meg az egyik legnagyobb diadal. Hol? (A betűket rakd megfelelő sorrendbe!)

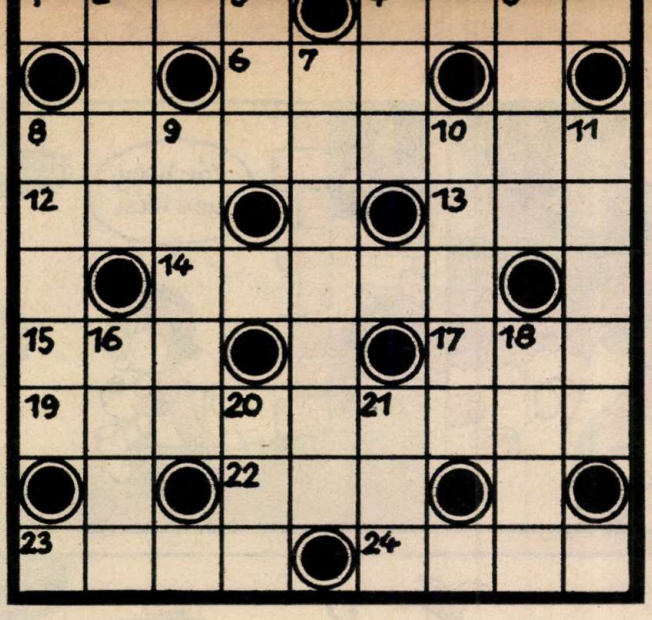

Tábornokok: Két hős tábornok nevét rejti a vízszintes 8. és 19. sor. Mindkettőjük később vértanúhalált halt.

VÍZSZINTES: 1. Viadal eleje! (visszafelé). 4. Füzet, régiesen (zárt betű: R). 6. Szovjet hírügynökség. 8. **Az egyik hős tábornok.** 12. Úgy zúdul, hogy se vége, se eleje! 13. Rádium és oxigén vegyjele. 14. Kelet-európai nép. 15. Mária egynemű betűi. 17. Á. K. Ü. 19. **A másik hős tábornok.** 22. Ipari város Borsod megyében. 23. Költemény. 24. Fás terület.

FÜGGŐLEGES: 2. Tábornok vértanúk városa (zárt betű: R). 3. Tejtermék. 4. Osztrák folyó. 5. Nőstény disznó. 7. Híres magyar gumimárka ez? 8. Ketten nem férnek meg egy csárdában. 9. ... al Rasid (visszafelé). 10. Papírra vetnéd. 11. Melyik padban van a helye? (zárt betű: L). 16. Régi űrmérték. 18. A hét egyik napja. 20. Wolfram és ozmium vegyjele. 21. Nem oda!

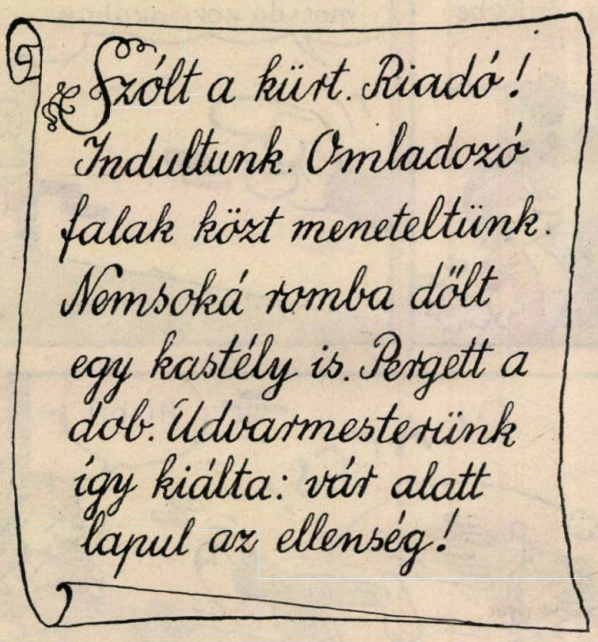

ELŐRE, KATONÁK! A szabadságharc idején két várnak volt nagy jelentősége. Melyik volt ez a két vár? E levéltöredékben – figyelmesen olvasva a szavakat – megtalálhatod a nevüket.

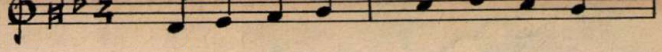

VERBUVÁLNAK: Mindenhol hívták a legényeket katonának, falun, városon egyaránt. Egyik híres verbuválást népdalban is megörökítették. Melyik helységről szól a dal? (Elég hozzá ez a két akkord is.)

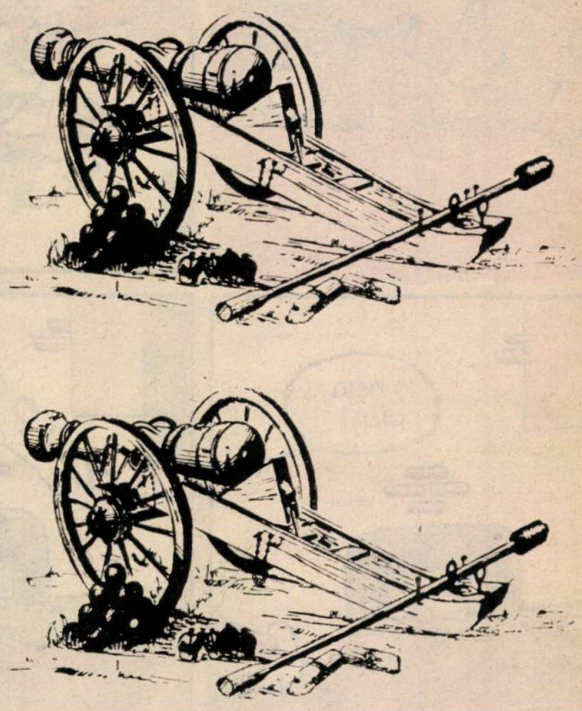

NEHÉZ A RÉZÁGYÚ. Két olyan ágyú rajzát láthatod, amelyeket honvédeink a szabadságharc idején használtak. Kérdésünk: vajon mindenben megegyezik-e a két ágyú, s ha nem, te hány különbséget találtál?

MEGFEJTÉSEK

Aranyeső Magazin: KAKUKKTOJÁS: a 7-es dominólap mindkét fele páros. A többié páros-páratlan. — ÚT A KINCSESKAMRÁHOZ: Nem lehet bejutni. — IKREK A LEPKÉK?: Nem, hat különbség van köztük. — ESIK ESŐ, ESIK: Nyolc különbség. SHAKESPEARE HŐSEI: Jágó, Titánia, Hamlet, harmadik Richard, Júlia, Lear. — HOL A SPORTSZER: A—3, B—1, C—4, D—2. — KICSIBŐL NAGY: A négyzet szögei a fák közé esnek. — KILENC KASTÉLY: A 3-as és a 8-as azonos. VÁZÁK: A 2-es hasonlít. — SÖTÉTBEN: 1—Pisti. A másik kettőnek elszakadt a sárkánymadzagja. — SÜT A NAP: Öt eltérés van az utas és árnyéka között.

Pajtás 20. szám: MÉRTAN: 64. — TESTNEVELÉS: Klampár, Jónyer, Gergely. — RAJZ: A nyúl bal füle mellett kell kezdeni a rajzolást. — FÖLDRAJZ: x, 1, 1, 2, x, 1, 1. — BIOLÓGIA: ... és a titkait fürkészd! — KÖRNYEZETISMERET: 8. tehén, ló, disznó, birka, galamb, kacsa, csibe, kakas. — MATEK: Felső sor: 4, 18, 8. középső: 14, 10, 6. Alsó: 12, 2, 6.

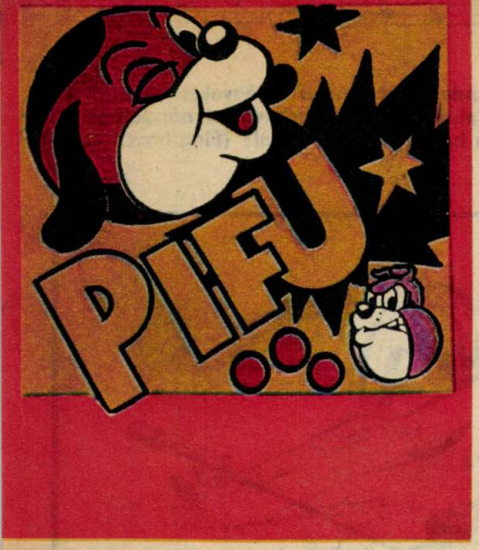

A TRÜKKMESTER

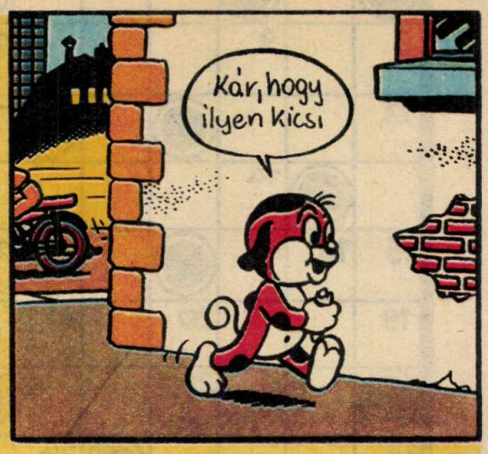

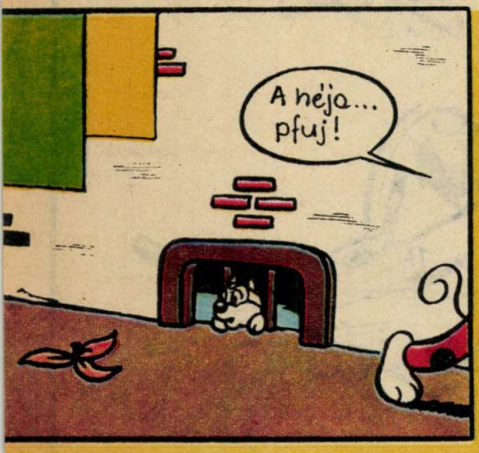

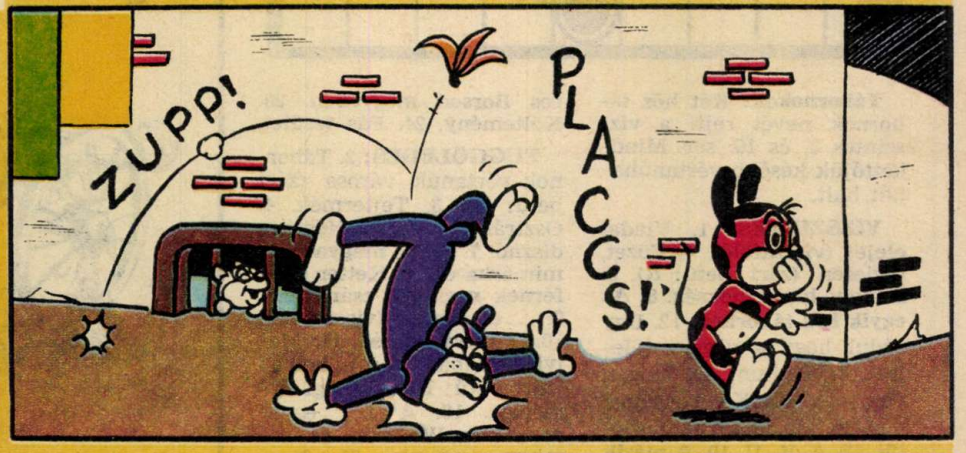

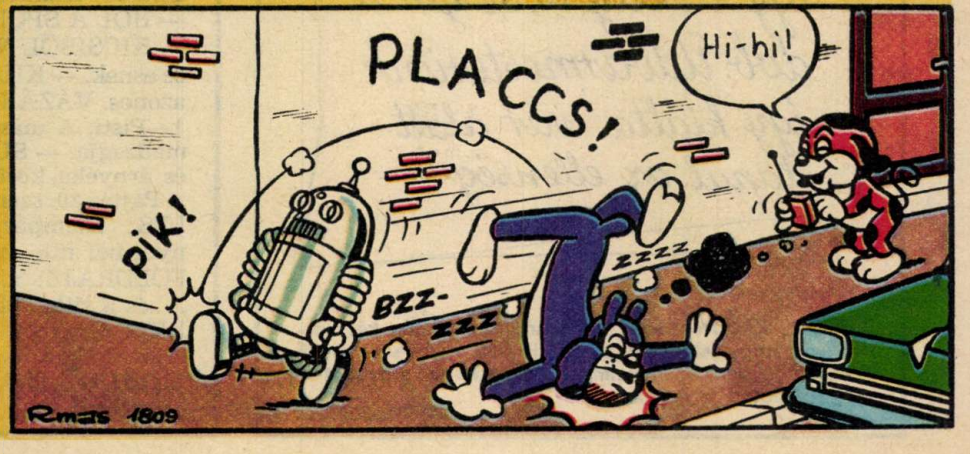

81/24
XXXVI. ÉVF. • 1981. OKTÓBER 1. • ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

KAKASVIADAL

(cikkünk a 16–18. oldalon)

FOTÓ: WAGNER MARGIT

ESŐLESŐK,

Ősszel, amikor gyümölcsillatot sodor a szél, a kelleténél is gyakrabban kelek útra. Ilyenkor a legszürkébbnek tűnő táj is kiszínesedik, mozgalmassá válik. Régi öregektől hallottam, hogy egy hosszan tartó esőzés, hirtelen jött hideghullám kockára teheti az ember egész évi munkáját. Ezért ilyenkor a rest is tettre kész, hogy mentse ami menthető. Gyerekek is válnak egyik napról a másikra felelősséget érző gazdákká.

Hárman az eget kémlelik

Elsőnek a létra tetején álló legényt pillantottam meg, aki egy csöppnyi ház ajtaján kukucskált befelé.

— *Srácok! Újra visszatért a nyár. Még dél sincs, és máris huszonegyegész hattized fokos meleget mutat a hőmérő* — kiáltotta barátainak Papp Pista.

A három hatodikos fiú alkotja a lajosmizsei általános iskola meteorológiai állomásának észlelő brigádját. Szolgálatban nekik kell a műszerekről leolvasni és az iskola folyosóján levő időjárásjelző táblán közhírré tenni, hogy jó vagy rossz idő várható-e.

Pistáékat esőlesőknek is nevezik, mert feladatuk közé tartozik az égbolt kémlelése. A felhőzet állásából kell megmondaniuk, hogy szükség lesz-e esernyőre.

— *Nyáron, a nagy szárazság idején alig vártam, hogy a bárányfelhőket esőfelhők váltsák fel. Most meg annak örülök a legjobban, ha kék az ég, mert a szüleimtől kaptam egy kis kertet. Gyümölcsfát, zöldséget, virágokat ültettem, és szeretném, ha a termést veszteség nélkül betakaríthatnám* — magyarázta Pista.

— Eddig nem lehetett panaszunk az őszre.

— *Jósolni nem szeretek, de úgy érzem, lesz még néhány szép napunk.*

Kóstoló a fákról

— *Ezt tessék megnézni!* — emelte a magasba a tenyerén levő almát Farkas Csaba, a soltvadkerti általános iskola hetedikes tanulója.

— Csodás! Kiállításra is elvihetnétek.

— *Kóstolja meg, mert az íze . . .*

— Zamatos. Kinek a kertjében termett?

— *A miénkben. Az iskola gyakorló kertjében.*

A soltvadkerti gyerekek nemcsak azzal dicsekedhetnek, hogy Bács-Kiskun megyében az ő iskolájuké a legtágasabb porta, játszótér, sportpálya. Tájjellegű almájuknak, szőlőültetvényüknek, kertészetüknek is híre van. A gyümölcsösben megismerkedhetnek a metszéssel, a fagondozással, a kertműveléssel, egyszóval mindazzal, amire a környéken élő embereknek szükségük lehet.

— *A községben elsőnek kezdtük el a szüretet* — újságolta büszkén Csaba.

— Szerintem a termés „eltüntetésében" is bajnokok lehetnétek — mondtam nevetve, mert a szüretelők kivétel nélkül almát ropogtattak, szőlőt szemezgettek.

Ők is nevettek.

— *Termett bőven és különben is, miénk az egész* — vette át a szót Attilától Jávor Rita. — *Az almát, a*

JÓT KERESÖK

Színes virág, mosolygós alma. A harkakötönyi kisdobosok, Rávai Tünde rajának tagjai virágoskertjükre, a soltvadkerti kertészek pedig csodás almájukra büszkék...

...és arra, hogy a szőlő is szépen fizet. A környéken az iskola gyümölcsligetében kezdődött elsőként a szüret

zöldséget a napközink raktárába visszük. A szőlőt pedig a szakszövetkezetnek adjuk el.

Dani, a testőr

A kunsági pusztán a 245. számú tanya előtt kollégám figyelmeztetően megbökött. A ház körül egy csapatnyi gyerek sürgölődött, de mire kikászálódtunk az autóból, elnéptelenedett az udvar. Hangos köszönésünkre végül egy KISZ-es korú lány nyitott ajtót.

— *Oltani jöttek?* — kérdezte.

— A Pajtás munkatársai vagyunk.

Pillanatok alatt előmerészkedett a többi „bujdosó" is.

— *Nagyon félek az oltástól* — vallotta be Attila, aki a tizenkét Csendes testvér közül a legfiatalabb. Második osztályos, s a tanév kezdete óta nővérével, Edittel a kiskunmajsai tanyai kollégium lakója. Csak délutánra kaptak kimenőt, de ők a városi séta

Indul a nyáj.
A Csendes testvérek
a rétre terelik a juhokat

Száz üveg nyár.
A cserkeszőllői
Dari Csilla barátnőjével
édesanyjának segít befőzni

A nyulász. Rávai Laci a nyári táborozásról is lemondott, hogy a nyulai ne maradjanak magukra

Rávai Tünde és kedvencei, a tarkabarka kismalacok

helyett a tanya felé vették az irányt.

— *Ilyenkor sok itthon a munka. És anyu is eléggé beteges* — mondta Edit.

— *Én Danit akartam látni, meg azt, hogy jól működik-e a villanypásztor, amit apuval szereltünk fel a laposban.*

Edit magyarázatképpen hozzátette:

— *Apu juhász, a Jonathán téeszben dolgozik, de itthon is van egy kis nyája. Dani a juhok vezére.*

A közelünkben legelésző kos, nevének említésére felkapta a fejét. Testőrként húzódott Attila mellé, s amikor kollégám a fiú felé fordította fényképezőgépét, öklelve nekirontott, mert azt hitte, hogy a gazdáját bántani akarja.

A Rávai testvérek

Laci és Tünde a harkakötönyi általános iskola tanulója. A fiú hatodik, a lány negyedik osztályos. Korukat tekintve senki sem vetné a szemükre, ha az iskolai dolgokon kívül csak a játékon járna az eszük. De amióta édesanyjuk meghalt, a család gondjainak egy részét is magukra vállalják.

— *Laciék reggel hatkor kelnek, amikor én munkába indulok az erdészethez. Rájuk marad az egész ház, néha a jószágetetés is. A fiam már főz. A múltkor például tizenhat palacsintával várt* — mondta az édesapa, amikor meglátogattam őket.

Laci a palacsintasütés tudományánál is többre tartja, hogy megtanult kaszálni. Jónéhány rend lucernát vágott már le, hogy legyen mit enni a nyulainak télen.

Farmján két évvel ezelőtt még csak egy tapsifüles ugrándozott, ma pedig több mint húsz, s legalább ennyit adott át az idén az ÁFÉSZ-nek. A pénz egy fillérig a a családi kasszába került.

Tünde feladata a takarítás, a ház előtti kiskert ápolása. Itt ő ültetett el minden szál virágot. Akkor is a rózsáit locsolgatta, amikor elköszöntünk.

— *Szeretném, ha minél tovább nyílnának, hogy minden héten vihessek egy csokorral anyu sírjára.*

*

Nektárillatú, napsugaras ősz. Mintha a földek népe megszaporodott volna. S ez nem csalóka kép csupán. A gyümölcsösökben, a kertekben, a réteken ott szorgoskodnak a munkát vállaló iskolások, úttörők tízezrei is.

Faragó György
Fotó: Szalay Béla

Na, mi újság?

HASS, ALKOSS, GYARAPÍTS!

— Hát te... mit csinálsz itt, a nagy fa mögött? Félórája kereslek!

— Pszt! Észrevesznek! A kis Gergő a hunyó! Jó a füle és a szeme, egyből rámtalál. Pszt!

— Hunyót játszol? Te a hetedikes? Nahát!

— Tetszik hallani? Kiapacsolt! (Ügyes vagy Gergő! Most egy kis ideig játsszatok egyedül.)

— Bocsáss meg, nem tudtam, hogy te is velük vagy!? Ha zavarok, akkor talán később...

— Á, dehogy tetszik zavarni! Játszanak ők egyedül is. Persze, azért vigyázni kell rájuk, mert rögtön összevesznek. Például: az a kisfiú, az a szőke, egyszerűen nem tudja elviselni, ha kiapacsolják. Elkezd hisztizni, hogy ő nem is ott bújt, meg ez, meg az. És kezdődik a nagy veszekedés. Megmagyarázom nekik, hogy még az ilyen egyszerű játéknak is vannak bizonyos szabályai.

— A legfőbb az, hogy veszteni is tudni kell! Látod, ennek örülök: jól teszed, hogy segíted a kicsiket.

— Nemcsak én segítem, hanem a többiek is. Szeptember elején volt egy olyan összejövetelünk, amelyen eljátszottuk: ki, hogyan viselkedik az iskolában. Berci barátom például bemutatott egy jelenetet; nem figyelt az órán, szöszmötölt, mire a tanító néni felszólította, és ő bambán állt, mint szamár a hegyen. Mindenki kinevette. Gyuri pedig azt játszotta, milyen jó érzés az, ha valaki úgy megy el az iskolába, hogy kész a házi feladata, és megtanulta a leckéjét. Nem kell izgulnia, nem kell a padban lapítania, bátran mer ránézni a tanító nénire. Nagyon élvezték Gergőék. Megbeszéltük: legközelebb majd ők játsszák el, miképpen telt el az egyik délelőttjük a suliban.

— Ez dicséretes dolog. De ti vajon eljátszanátok-e őszintén magatok előtt, hogy mi is történt veletek mondjuk a matek vagy a biológiaórán?

— Ha jó történt, például egy sikeres felelet, azt biztosan eljátszanánk, de...

— Ez az, látod, a kudarcokat kellene elsősorban visszapergetni, s közben megvitatni, hogy mik voltak az okai. Ebből lehetne igazán tanulni.

— Ez igaz! De... sokkal jobb lenne megelőzni a kudarcokat. Csak azt kellene tudni... hogyan... Jó, jó, tudom, hogy van lustaság, meg hanyagság. De például Dani aránylag elég sokat tanul, és a múlt héten mégis kapott egy karót. Szeretnénk segíteni neki. Mit tehetnénk?

— Egyszerű a dolog: Tanítsátok meg őt — tanulni! Látom, hogy csodálkozol. Tanulni is tudni kell.

— Hú, de jó lenne erről beszélgetni! Tessék már elárulni a titkát! Kiírom a „Na, mi újság" faliújságra.

— Azt tanácsolom: kérdezzetek meg sok-sok felnőttet. Például egy orvost: hogyan tanulta meg orvostanhallgató korában, hogy egy-egy betegségnek mik a tünetei. Vagy egy gyógyszerészt: hogyan tudja megjegyezni annak a rengeteg gyógyszernek a nevét. Vagy egy közértest: hogyan tudja pillanatok alatt kiszámítani, hogy huszonnyolc deka felvágott mennyibe kerül.

— Gondoltunk már erre mi is. A holnapi őrsi összejövetelen meg is bízunk mindenkit: ki, kivel beszélgessen.

— De azt tanácsolom nektek, hogy arra az őrsi összejövetelre, amelyiken a tapasztalataitokat megbeszélitek, hívjátok meg az osztályfőnökötöket vagy egy másik tanárt. Az ő segítségével tudjátok csak igazán jól kihámozni a nektek való, igazán hasznos módszereket.

— Így még talán egy másik vágyunk is teljesülhet!

— Mi a vágyatok?

— Az idén szeretnénk benevezni a természetkutató úttörők vetélkedőjébe. A jó módszerek biztosan segítenek a felkészülésben is. Igaz?

— Természetesen! De amellett járjatok nagyon sokat az erdőn, mezőn. A túrázás a testet is felüdíti, és ami nagyon fontos, figyeljetek meg mindent. Amit észrevesztek, azonnal jegyezzétek fel. Például: Halljátok, hogy a harkály kopogtat a fán. Miért éppen arra a fára repült? Fölöslegesen ugyanis nem kopogtat mindenféle fán, mert akkor kevés élelemhez jutna.

— Elhatároztuk, hogy egy ilyen túra alkalmával megkérjük az erdész bácsit, jöjjön velünk és mondjon el mindent, amit tud.

— Ez lesz az igazán hasznos erdei túra.

— Jaj de jó lenne, sok ilyen túrán részt venni! De hát az embernek annyi az elfoglaltsága! Én például beiratkoztam az úttörőház biológiai szakkörébe, mert hát érdekel a természet. Azon kívül rendszeresen járunk moziba, mert beneveztünk a Barátunk a film című kulturális játékba. Szeretnénk rongyot és papírhulladékot gyűjteni, mert...

— Ne is sorold tovább. Aki valamit is tenni akar, az bőven talál munkát. És időt is... ha akar. Mert csak annak nincs ideje semmire, aki nem tudja kellőképpen beosztani.

— Szeptember elején elhatároztuk, hogy valamennyien napirendet készítünk. Én például az első hét mindegyik napjára előre elkészítettem a napi beosztást. Két napig úgy ment minden, mint a karikacsapás. A harmadik napon egy rendkívüli összejövetel mindent felborított. Ez úgy feldühösített, hogy azóta sem csináltam napirendet.

— Kár! Tudnod kell, hogy a napirend elkészítésének is megvan a jól bevált módszere. Egy hétre előre csak a rendszeres elfoglaltságok idejét írhatod be. Ilyen a szakköri foglalkozás, az őrsi összejövetel, vagy éppen a sportedzés. A szabad időd többi részét csak aznap reggel, vagy közvetlenül ebéd után tudod pontosan beosztani, amikor már az esetleges rendkívüli eseményről is tudsz. Először is a tanulási időt határozd meg, majd következzék a játék, az olvasás, az otthoni segítés ideje, és így tovább.

— Köszönöm a jó tanácsot. Holnap elmondom a többieknek is. Most pedig...

— Jól van, siess, mert Gergőék már epekedve várnak. Játsszatok még egy kicsit. Én pedig búcsúzom, viszlát egy hónap múlva.

BESZÉLGESSÜNK A PÉNZRŐL (IV.)

A „JÁTÉK

Mi történne, ha ma egy ember bemenne a pénzverdébe és azt mondaná: elfogyott a pénzem, gyorsan csináljanak nekem ötezer darab fém tízforintost! Legjobb esetben kinevetnék, gondolván, hogy tréfál. A római császárok közül jó páran űztek ilyen játékot a pénzzel, egészen addig, amíg a „játékszer" vissza nem ütött

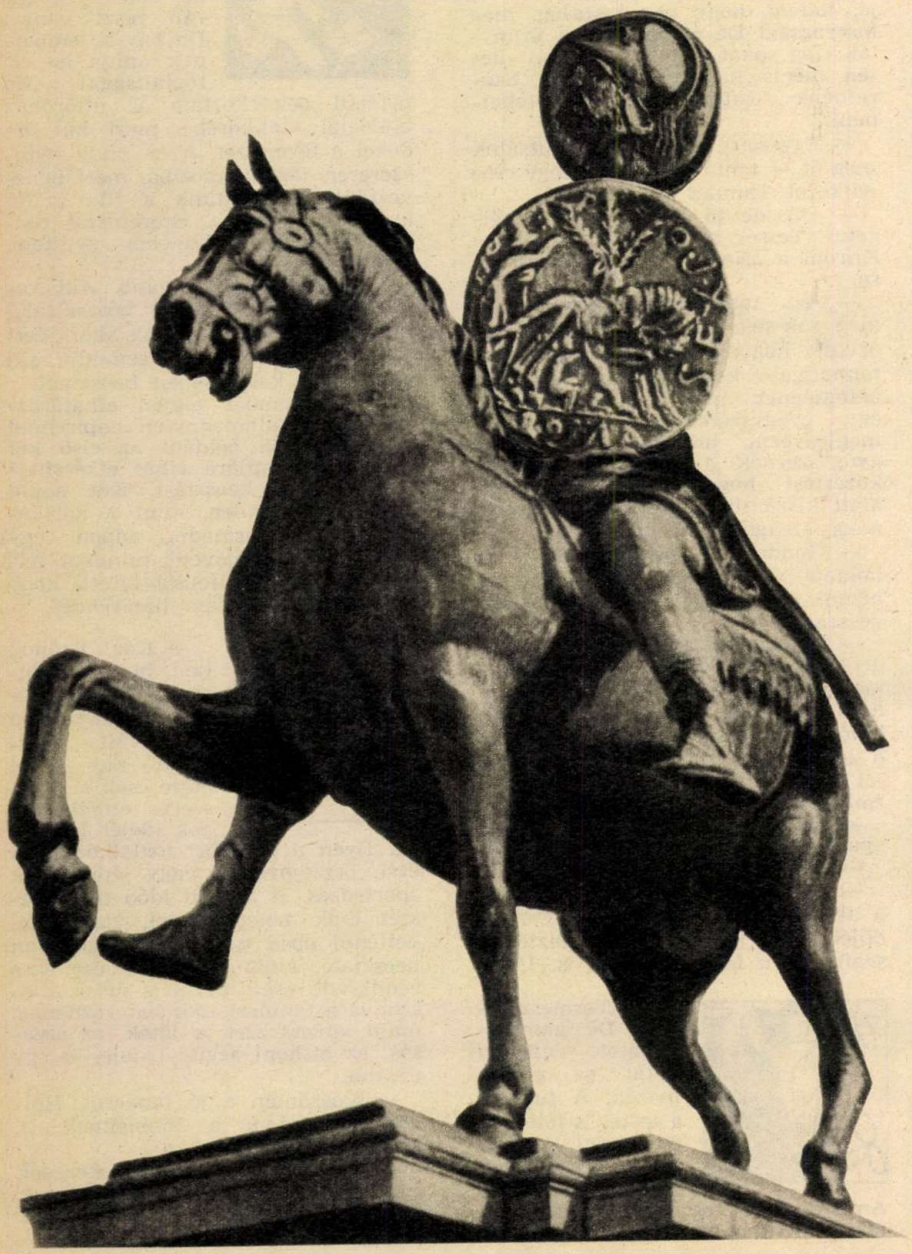

Ki ne hallott volna a hatalmas római birodalomról, a legyőzhetetlen büszke katonákról, akik meghódították az egész Földközi-tenger térségét, bekebelezték a mai Franciaország (Gallia), Spanyolország (Hispánia), Erdély (Dácia), Görögország (Macedonia) területét, s ez még mind nem volt elég. Elfoglalták a Fekete-tengert, határaikat kitolták a Kaspi-tengerig, s megvetették lábukat Afrika északi partvidékén. Ahogy terjeszkedett a birodalom, úgy áramlott be a rengeteg arany, ezüst és egyre gyarapodott a rabszolgák száma, akiknek verejtékes munkájából óriási gazdagságot sajtoltak ki Róma urai.

Róma hódított. A győztesek elkobozták a legyőzöttek vagyonát. A háborúk során egész városok, népek, provinciák váltak rabszolgává, köztük földbirtokosok, bankárok, filozófusok, költők és kereskedők. Gyakran előfordult, hogy a rabszolga okosabb volt uránál, többet tudott világról, pénzről... Hej de furcsa helyzet! Arra azért hamar rájöttek a rómaiak, hogy pénzből vert lépcsőkön fel lehet hágni a hatalom legcsúcsára.

PÉNZT ADJ, CRASSUS!

A fiatal Julius Caesar ekképpen tanakodott magában, amikor a sok közül egyik hitelezőjét nagy nehezen kituszkolta az ajtón: olyan embert kell találnom, aki hisz bennem, aki tudja, hogy pénze belőlem nagy embert csinál. Egy darabig le-föl járkálva töprengett, egyszer csak felderült a képe. Magára kapta tógáját, és elfutott a dúsgazdag Crassushoz. Adj nekem pénzt Crassus, rengeteg pénzt adj, milliós hitelt kérek tőled, s ígérem, nem bánod meg! Crassus ismerte Caesar képességeit, és átlagon felüli akaraterejét, így hát bólintott. Segítségével az ifjú Julius kielégíthette hitelezőit, sőt azt is megtehette, hogy bőkezűen szórja a pénzt, s ezzel elkötelezett rajongókat szerezzen magának. Értette a dolgát, ismerte a pénzforgatás titkát, így aztán amikor azon a szörnyű éjszakán ledöfték, nemcsak a nagy uralkodót ölték meg, hanem Róma leggazdagabb emberét. Caesar tehát értett a pénzhez, ez viszont nem mondható el általában a római császárokról, akik annyira megszédültek tőle, hogy megfeledkezve eredeti hivatásukról, nem csere, illetve forgalmi eszközként használták, hanem császári arcmással díszített saját értéket próbáltak adni neki.

FITYISZ A PIACNAK?

Fittyet hányva a piac (az árucsere) törvényeinek, nyakra-főre verették maguknak az arany aureusokat, ezüst denáriusokat, mesterségesen

SZER" VISSZAÚT

növelve a pénz tömegét. Ha egy császárnak elfogyott a pénze, fogta magát, és veretett magának egy ládáravalót. Azt hitte, ilyen egyszerű az egész.

— Jól jegyezd meg — a későbbiek folyamán szükségünk lesz erre az ismeretre: ha a pénz tömegét mesterségesen növelik, INFLÁCIÓ jön létre, ha viszont kivonják a forgalomból, és kincskén felhalmozzák, életbe lép a DEFLÁCIÓ. Ha tehát meghallod ezt a kifejezést, hogy infláció, tudni fogod, ez annyit jelent, hogy a pénz értéke csökken, az áruk ára pedig növekszik. Ezek után nem nehéz kitalálni, a büszke Róma, a pénztől teljesen bezsongott hatalmasok hibájából elindult az infláció útján, s egyre biztosabban haladt végzete felé. Ezt még a naiv Jusztinia asszony is észrevette, mert emigyen panaszkodott a férjének. „Tegnap akartam venni magamnak egy hajdíszt, és képzeld, annyi volt az ára, mint amennyiért te a harci szekeredet vetted egy hónappal ezelőtt. Vagyis százszor drágább, mint rendesen." Mit mondott erre a férj? „Ne vegyél magadnak Jusztinia hajdíszt, úgyis éppen elég van belőle." Abban a pillanatban ezt mondta, két hét múlva viszont beállított tíz hajdísszel. Minő következetlenség! „Romlik a pénz drágám, ezért igyekszem mindent áruba fektetni. Holnap veszek neked egy külön palotát, tíz rabszolganőt, s ha akarod még fürdőmedencét is csináltatok." „De hát mi történt itt?" — hápogott az asszony.

Ő még nem értette, de te már tudod: megállíthatatlanul romlott a pénz, így aki csak tehette, szabadulni akart tőle. Néró császár már odáig vetemedett, hogy mázsaszámra veretett érméknek csökkentette az arany-, illetve az ezüsttartalmát. Úgy gondolta a nagyokos, hogy ezzel úrrá lesz a gazdasági nehézségeken. A többszörösen csökkentett értékű aureusok eleinte még úgy, ahogy forogtak a piacokon, ám hamarosan Jusztinia is megértette, hogy a hajdan oly kedves érmecskék nem érnek egy fabatkát sem. Itt komoly baj lesz, mondta a szomszédasszonyának, s figyelmeztette, vásároljon össze mindent, addig amíg nem késő. A méregdrága áruk hamarosan eltűntek a piacokról, az értéktelen pénztömeg pedig az állam, illetve a császár nyakán maradt.

A hatalmas Róma visszaesett az ősállapotba, megint árut áruért cserélt, mint a pénz születését megelőző időkben. Az emberek elvesztették az érmékbe vetett hitüket, következésképpen megszűnt a hitel és zsákutcába futott a kereskedelem.

KINCS-E A PÉNZ?

Pénztábornok felült képzeletbeli lovára, és fönséges mosollyal elhagyta Rómát.

Hogy hová ment? Jogos a kérdés. Ahhoz viszont, hogy válaszolni tudjunk, tisztázni kell egy dolgot. A fémpénznek van egy érdekes tulajdonsága: ha a kelletténél több kerül belőle forgalomba, a felesleg kincsként lecsapódik. Ezt hívják a forgalomból kiváló önálló értékkel bíró pénzfeleslegnek, ami különböző formában (tört arany, vert arany, ékszer stb.) raktározódik (halmozódik) valahol, valakinél, mondjuk jobb időkre váró gazdagok vasládáiban, vagy templomok csöndes kupolái alatt ragyogtatta oltártornyait. Innen indult el újra, kalandos forgó útjára a pénz a középkorban, erőssé, hatalmassá téve az egyházat. A híres keresztes seregek széles utakká tiporták az elveszett római kereskedelem ösvényeit, büszkén vágtáztak a szent lobogó alatt, s nyomukban elindultak a kereskedők is, hogy ismét visszaadják koronáját (értékét) a pénznek.

*

Az idő szekere pénzkeréken gurul, ám fönt a bakon a hideg, számító ész fogja a gyeplőt. Ki húzta a szekeret? Természetesen a parasztok, a kézművesek, a dolgozó szegények. Nem volt egyértelműen derűs ez a menet, ami csillogva és verejtékezve tartott a középkoron át a kapitalizmus felé.

A következő részben azt vizsgáljuk, hogyan érzi magát a pénz a kapitalizmusban.

Magyar Katalin

„MAGAD URAM...”

?!

„Bocs, hogy közbeszólok, szakítottam félbe a lányom szavait — mesélte az egyik ismerősöm — de nem értettem pontosan mit is mondtál. Azt, felelte a hetedikes Tünde, hogy holnapután írógéppapirt kell bevinnem a suliba. Légy szíves, hozzál az irodából egy nagy csomagot, te könnyen hozzájutsz, néhány gyerek meg biztosan nem kap majd az üzletben. Különben is, megígértem, hogy többet viszek, hiszen olyan munkahelyed van, ahol tornyokban áll az írógéppapír. És mire kell az nektek? — kérdeztem. Röpdolgozatot írunk magyarból — felelte a lányom. Elég érdekes témája lesz, a tanárnőnk már előre megmondta, hogy felkészülhessünk. Azokról az emberekről kell írnunk, akik hozzányúlnak a közösség tulajdonához. Azt is kérte a tanárnőnk, hogy mindazt vessük papírra, ami e kifejezés — közösségi vagyon — hallatán eszünkbe jut.”

Hát nekem erről ez a kis történet ötlött az eszembe...

(bőcs)

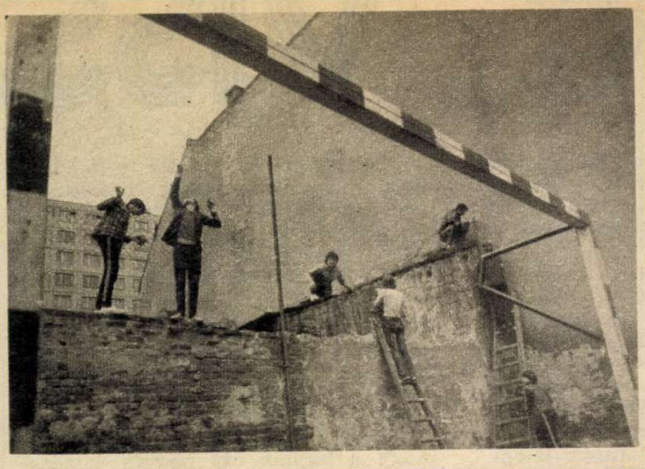

Egy grundcsapat, akármennyire is menő a lakótelepi bajnokságban, nem tartozik a tehetősebb klubok közé. Örülnek a srácok, ha egy labdára összejön a pénz, nemhogy pályamunkásokat fogadjanak. A csapatszellemet tehát teljesen áthatja a magad uram, ha szolgád nincsen elv, úgyhogy maguk a játékosok készítik elő a küzdelemre a játékteret.

CSODA-MOTOROK

Kicsik és nagyok szivét egyaránt megdobogtatja, mikor az út szélén megáll egy-egy motoróriás. Van is mit nézni a csillogó járműveken. A hatalmas BMW árából bizony már autót is lehetne venni.

PRÓBÁLNAK AZ IKREK

Vaja nevét eddig a hagyományőrző úttörőmúzeumról ismerhették meg a gyerekek. A vajai általános iskola „Zsengeszínpada” viszont Nyíregyházán, valamint Szabolcs-Szatmár megye különböző úttörő- és KISZ-rendezvényein lép fel. Felvételünkön a Horváth ikrek — Andrea és Beáta — próbálnak a diákszínpad következő előadására.

HÍRÖS NAPOK

Az idén is óriási sikerrel zárult az immár hagyományos „Hírös napok” rendezvénysorozata. A legnagyobb tetszést a különböző tájak népviseletét, kultúráját bemutató felvonulás aratta Kecskeméten. Képünkön a kalocsai népi együttes Vén Ferenc vezetésével.

ZSIBONGÓ

LÁNC-LÁNC-TÉVÉLÁNC

Kaposváron, a gépészeti szakközépiskolában zárt tévélánchálózatot létesítettek. A termekbe a központi stúdió adja a képet és a hangot, de emellett a gyakorlati termekben, műhelyekben és laboratóriumokban folyó munkák közvetlen és képmagnós felvételére is alkalmas. A tévélánccal forradalmasítják az oktatást, és segítik az iskolarádió munkáját.

BRINGÁSOK REZERVÁTUMA (?)

Manapság sok veszedelem leselkedik a kerékpárosokra, de nem szeretnénk, ha odáig fajulna a dolog, hogy már csak rácsok és ketrecek biztonságában közlekedhetnének a bringások. Jó lenne, ha a több száz köbcentis gépekkel száguldozó motorosok és autósok, jobban vigyáznának rájuk.

Húzzuk össze gyorsan ezt a sok őszi szemetet, hátha marad még egy kicsit a nyár!

CVÍDER BENEDEK BALLADÁJA (V.)

Most elmesélem az időszámítás utáni legkeservesebb kirándulás történetét. A regényesen csobogó Szipirtyó patak mentén haladtunk úticélunk, a Rogyasztó-tető felé. A túra fejedelmien mulatságosnak ígérkezett. Azt látni kellett volna, ahogy cipekedtek az ürgék! Kulacs, hátizsák, pokróc, iránytű, térkép, esőköpeny, zászló, őrsi napló... Az erdő gúnyos kacagásomtól visszhangzott, és fejvesztetten menekültek az apróvadak.

Ami engem illet, fütyürészve sétáltam, minden teher nélkül. Ha megszomjaztam, ittam a Szipirtyó hűs vizéből, ha megéheztem ettem a természet ajándékait. Lelkesedésem miatt természetesen ezúttal is állandó molesztálásoknak voltam kitéve. Túl hideg a víz, mosatlan a gyümölcs, nem arra kell menni, hanem erre, stb.

Meguntam, és elhagytam őket is, meg a járt utat is. Iránytű... röhögnöm kell!

Illetve kellett. Most már szerencsére nem kell, mert nem is tudnék. A torkom egyetlen piros gombóc, a gyomromban szálkás fakével szántanak, és a lázam is szépen fejlődik. Miért, miért! Mert a víz hideg volt, a gyümölcs mosatlan, és eltévedtem, és megáztam, és... és most bezzeg buzgón járnak látogatni. Valószínűleg a lelkiismeretük bántja őket, amiért magamra hagytak a rengetegben...

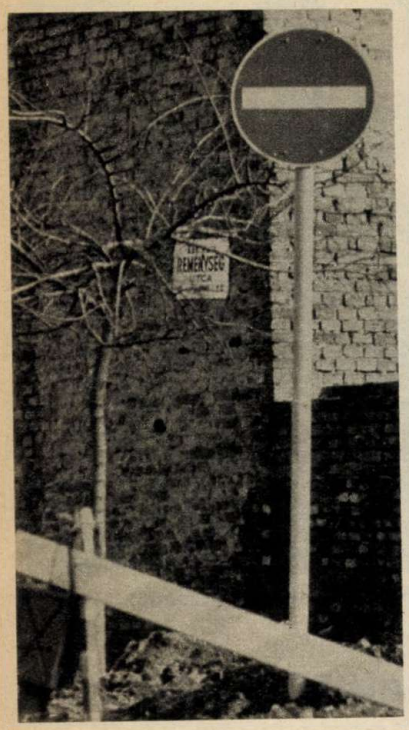

EGY KÉP, EGY MONDAT

— Hát már ide sem szabad behajtani! (No igen, a Reménység utca erről az oldaláról való megközelítése az autósok számára csak vágyálom lehet.)

KASZKADŐR-SHOW

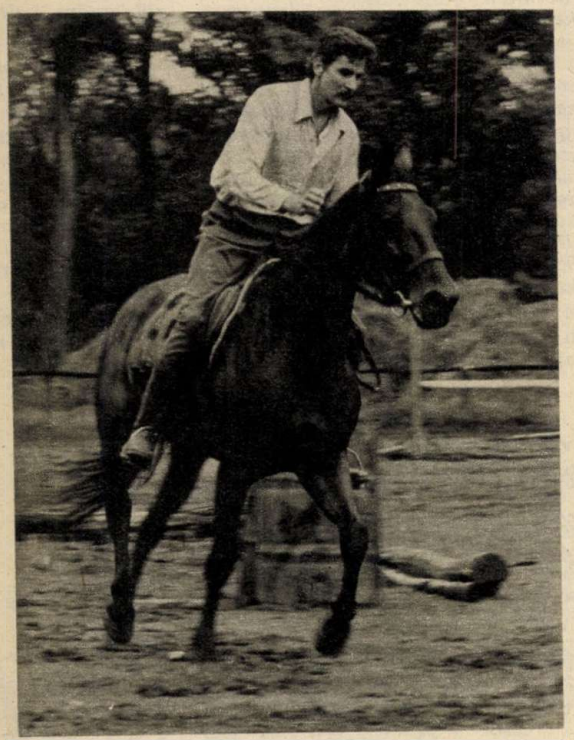

Háromrészes film készül a kaszkadőrök életéről, munkájáról. A Magyar Televízió munkatársai által készülő alkotás egyik főszereplője Ferdinándy Gáspár, gyakorlás közben.

LEVELEZÉSRŐL, ÁLTALÁBAN

A telefonok, képtávírók, televíziós műholdak világában sem sorvadt el az egyik legrégibb érintkezési forma, a levelezés. Előveszed a papírt, a tollat, s elkezded rajzolni a betűket. Igen, nem írod a szöveget, hanem valósággal rajzolod, mert ezzel is meg akarod tisztelni azt a személyt, akinek szól a levél.

Persze nem mindenki gondolkodik így. Vannak félvállról, pongyolán fogalmazott, rettenetes külalakú levelek is. Éppen ezért szeretnénk most valamiféle levelezési példát állítani elétek. Először nézzük meg, milyen legyen a

BORÍTÉK? Szabvány nagyságú. Az sem baj, ha a hátoldalára virágot, bohócot, vagy mikiegeret rajzolsz. A címzésre viszont nagyon oda kell figyelned, hiszen a pontatlan utcanevek, vagy házszámok a „semmibe" irányítják a levelet. A címzés pontos formája minden telefonkönyvben, illetve irányítószám-gyűjteményben benne van.

Maradjunk még a borítéknál, de most következzék a

BÉLYEG. Rendkívül sok levelet kaptunk már, amely bélyeg nélkül érkezett meg. Ezeket a posta olykor szivességből kézbesítette. Legközelebb — mondták a posta dolgozói — megportózzuk, azaz az eredeti postaköltség kétszeresét fizettetjük ki — a címzettel. Az sem mindegy, milyen értékű bélyeget helyezel a borítékra. Amikor egy normál levél postai díjszabása két forint, akkor ne ragassz a borítékra ötvenfilléres bélyeget.

Tehát a borítékkal nagyjából végeztünk. Nézzük, milyen legyen a

LEVÉLPAPÍR? A színe teljesen mindegy, legfeljebb a lila, vagy a halványzöld drágább, mint a fehér. Azt tanácsoljuk, ha sajnálod a pénzt levélpapírra, és füzetből tépsz ki lapot, legalább vágd egyenesre a szélét. Ugyanis a szép külalakkal levelezőpartnered tiszteled meg.

A szöveg elején levő megszólítás ne legyen túlzottan kedveskedő, vagy negédes, sokkal inkább udvarias. Vigyázz az írás szépségére, olvashatóságára, ne írásszakértővel kelljen megfejtetni a leveled.

A tartalommal kapcsolatosan annyit, hogy aki a „leveleznénk" rovatunknak ír, az feltétlenül tüntesse fel az életkorát. A levélre természetesen illik ráírni keletkezésének dátumát, és a helyét is. A hely természetesen nem az íróasztalt, vagy a tv tetejét jelenti, hanem a város, illetve a falu nevét. A fogalmazásra és a helyesírásra nagyon vigyázz! Ez a két dolog könnyen elárulhatja, hogy ki vagy. Felületes ember például nem figyel a helyesírásra, mondatai gyakran kuszák, érthetetlenek.

A levél végén, akárcsak egy beszélgetés, vagy találkozás után, el is kell

KÖSZÖNNI. Jó, ha itt is mértéktartó maradsz. Humoros dolgokat ugyan be lehet „dobni", de vigyázz, nehogy sértődés legyen a vége!

SULI ÉS KÖRNYÉKE

– Ettől a vacak kerítéstől nem tudtam bemenni . . .

– Lőhetsz! Kész a kapu . . .

ELFOGLALT GYEREK

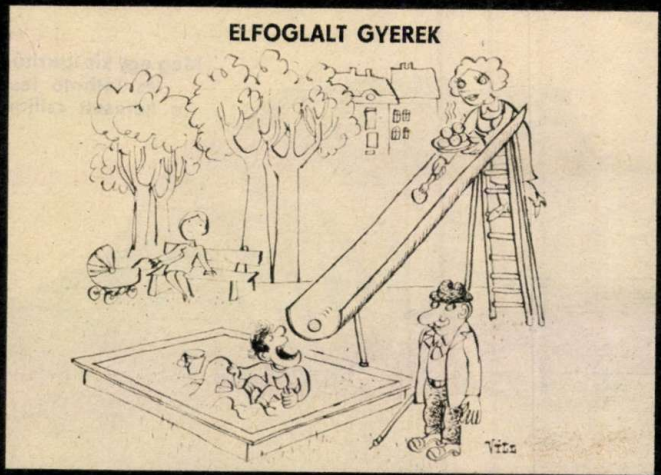

AZ UTCA RÉME

JANCSI, A KEDVENC

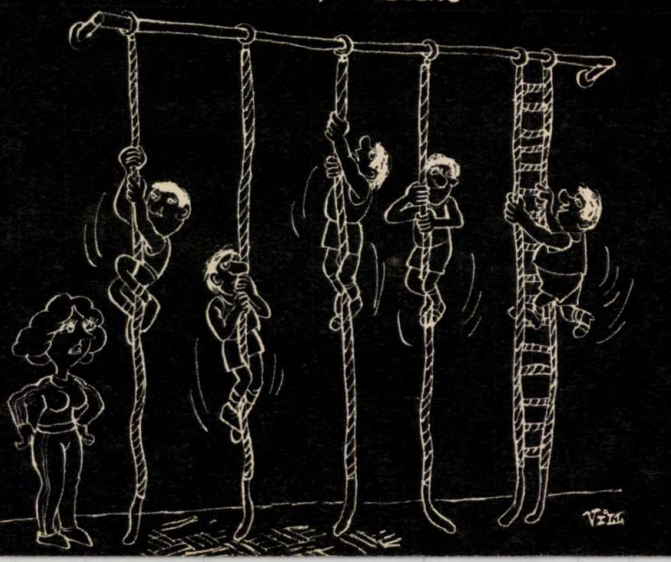

Jupiter a dobozban

A bolygók, s a végtelen már kezdettől foglalkoztatta az ember fantáziáját. A megismerés, a felfedezés vágya újabb és újabb találmányokkal gazdagította a különböző korok tudományát. Ezek közül az egyik legősibb a sokak számára ma is misztikusnak tűnő csillagászat.

A Marczibányi téri úttörőház csillagász szakkörének foglalkozására betévedő idegen joggal érezheti, hogy a kis terembe hirtelen bezsúfolódott az egész világmindenség.

Hatalmas térkép látható itt mindenféle villogó lámpákkal. Az egészből kiderül, hogy ha nálunk este hat óra van, akkor Montreálban éppen ebédelnek a gyerekek, Taskentben meg már régen az igazak álmát alussza mindenki.

De ugyanígy megtudható a pontos idő a világ bármely más részéről is.

Felettünk a Nagy Göncöl

— Kerek három évig készült a világóra — mondta Rosta Zoltán, a szakkör vezetője. — Ezen tényleg csak a gyerekek dolgoztak. Persze unalmas lett volna, ha három évig mást sem csinálunk, mint a világórát. Látja, van itt csillagtérkép, távcső, sok apró szemléltető eszköz és rengeteg szakkönyv.

— Milyen csillag van felettünk? — kérdezte hirtelen a gyerekektől.

A nyolcadikos Mekkler Zoli odalépett a forgatható térképhez, és két-három határozott mozdulat után rámutatott a Nagy Göncöl csillagképre.

— Pontosan ez van most a fejünk felett, csak nem látszik, mert még világos van. Egyébként nem ördön-

Így fér el egy „bolygó" a kartondobozban

Még egy kis igazitás és látható lesz a keresett csillag

gösség az ilyen dolgok megállapítása, csupán tanulni kell hozzá egy kicsit.

— Na, azért nem mondanám, hogy keveset kell tanulni — igazította ki Zolit a hetedikes Bárczy Zsolt, aki a Kodály Zoltán zenetagozatos iskolából jött. — Nézz csak körül! Most hatan vagyunk, és emlékszel, milyen sokan kezdtünk ide járni az év elején? A többiek szép lassan lemorzsolódtak.

A beszélgetésbe ekkor már minden gyerek bekapcsolódott. Néhány percre otthagyták a távcsövet, letették a könyveket, folyóiratokat.

— Csak első hallásra nehéz megérteni az égitestek mozgását, és megtanulni a furcsa neveket — mondta Horváth Márta a Marczibányi téri iskolából. — Mi nyolcadikosok és hetedikesek vagyunk, elég régóta járunk a szakkörbe. Mikor hazafelé megyünk és végiggondoljuk, hogy mivel is foglalkoztunk ma, akkor sorra „ugranak be" a nevek, mint például a Lant csillagkép. Vega csillaga, vagy a Sas Alfája.

Csillag helyett torony

Közben Lovászi János nyolcadikos, a Marczibányi téri iskolából, előkészítette a dobozba épített Jupitert és holdjait.

— Ilyen maketteket csinálunk — mondta — és ezeken kiválóan tanulmányozhatjuk az égitestek mozgását. Kartondoboz, félbevágott pingponglabda, négy különböző nagyságú gyöngy, a Napot helyettesítő kis égő kell hozzá, és kész a makett.

— Ezt tessék megnézni! — integetett a nyolcadikos Czeglédi Ákos, János osztálytársa, miközben félszemmel a távcsőbe kukucskált. — Csillagot nem tudunk mutatni, de a három kilométerre levő torony teteje tisztán kivehető.

Most tényleg nem lehet látni a csillagokat, csak a zöld torony vibráló képét. De valóban izgalmas lehet esténként kémlelni a ma már nem is annyira ismeretlen égboltot, amikor ragyognak a csillagok.

K. D.

Fotó: Wagner

Mennyi is az idő most Brazíliában?

Egyszer talán egy űrhajóval majd elrepülünk ezekhez a csillagokhoz

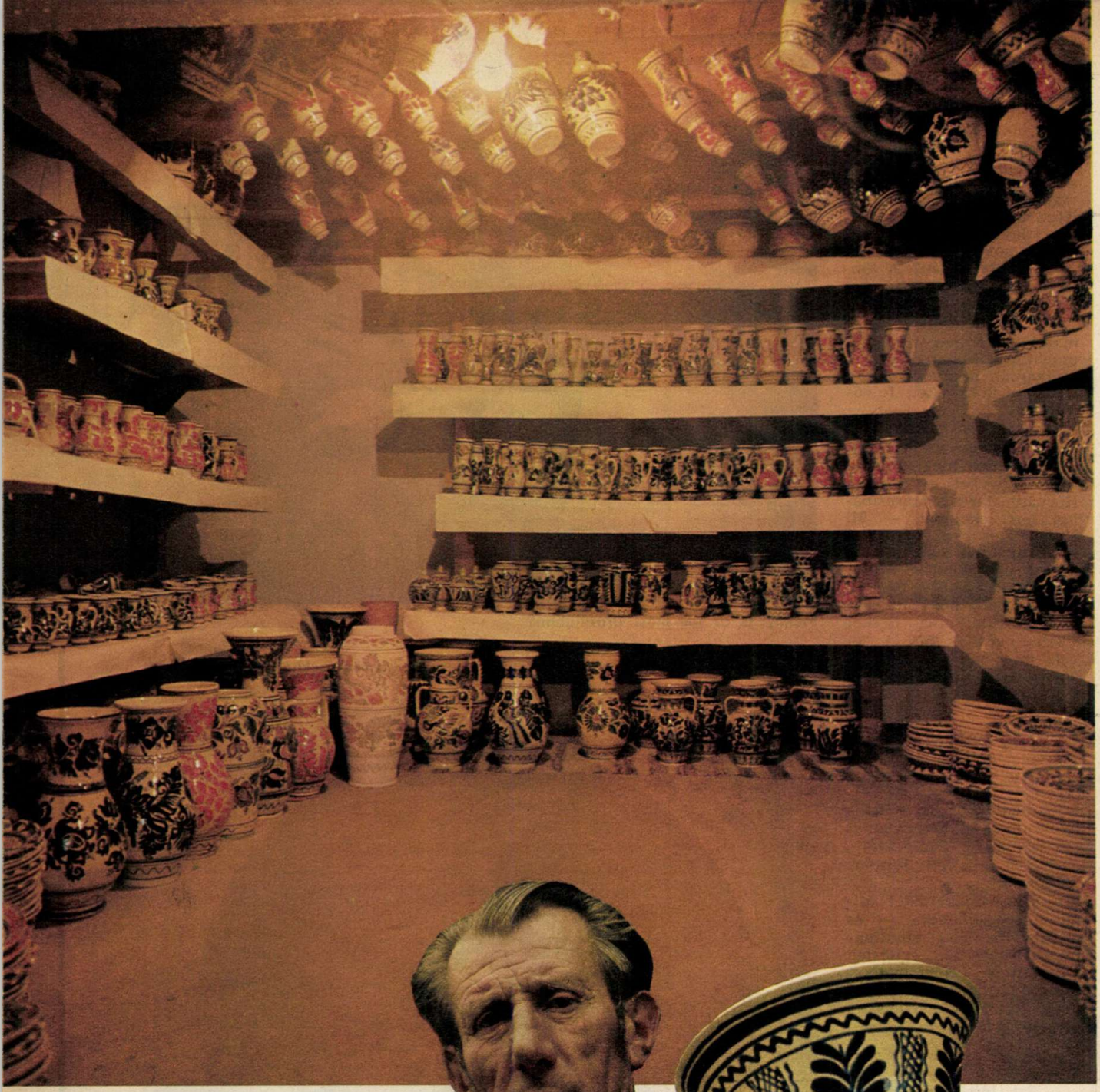

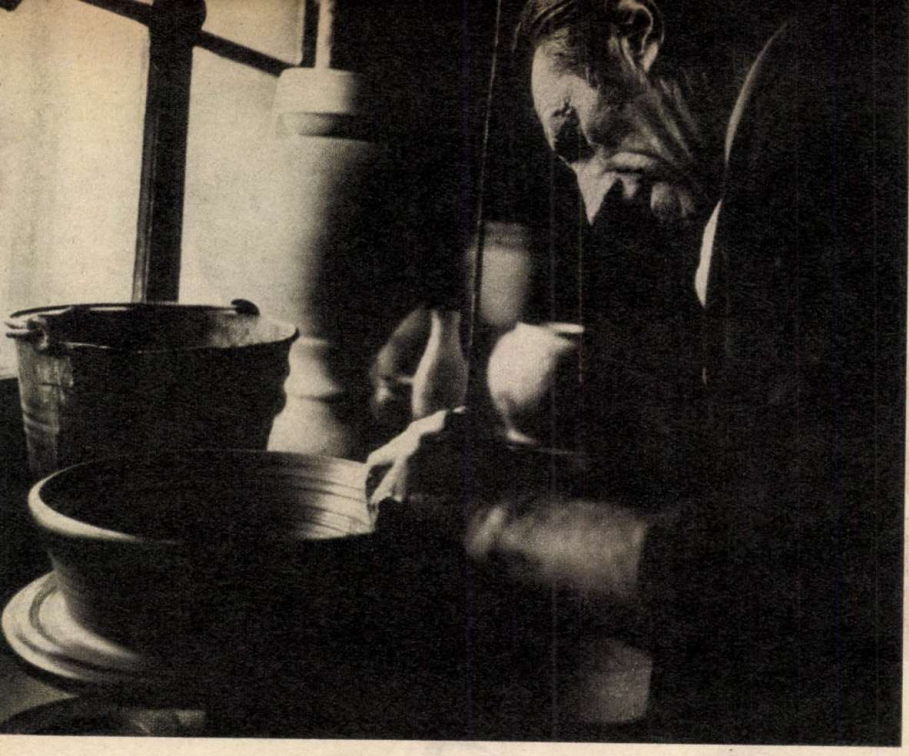

KORONDI KORONGOSOK

Gyere el a Görgényi-havasok aljába, végy egy szekérderék jó, puha agyagot, áztasd, gyúrd, vegyítsd a legtitkosabb recept szerint, s már csak kézügyesség, finom ízlés kell ahhoz, hogy tányér, kancsó, tejföltartó, padlóváza legyen belőle.

A romániai Korond községben éppen így készülnek a világhíres cserépedények. A falu háromórányi járásra fekszik a nagy székely mesélő, Tamási Áron szülőhelyétől, Farkaslakától. Itt is, Korondon is – mely nevét nyilván a fazekaskorongról kapta – a házak előtti díszes, faragott fakapuk szintén népművészeti remekek. Késő őszig minden kapukörnyék egyben vásárhely is: a mesterek nemcsak készítik, hanem maguk árulják portékáikat. De szó szerint minden kapukörnyék, mert Korondon szinte valamennyi családban akad legalább egy korongos – azaz fazekas. Ott él a messze földön híres Paál-dinasztia, s a nemkülönben neves Ilyés Mihály bácsi, aki fotóriporterünknek bemutatta műhelyét.

A környéken lakó emberek azt tartják, hogy a korondiak azért ilyen ügyesek, mert sokszor hörpintenek a falu szélén csörgedező forrásból. Ez persze csak mendemonda. Az viszont tény, hogy régen a forrás vizét kecsketejjel keverték, s gyakran itatták a vérszegény betegekkel. A gyógyulást akkor sem a csoda, hanem a vízben lévő vas és kén okozta.

Különben egy kis mendemondáért nem kell messzire menni. Elég, ha egy pillantást vetsz a falutól nyugatra emelkedő, 1062 méter magas Fitos-csúcsra, melyen középkori vár maradványai vannak. A néphit szerint itt lakott a Fitos nevű jó tündér, akit Tartod, a gonosz tündér el akart pusztítani, de pórul járt. A jó tündér lova a monda szerint megkövesedett, s most is látható a „Fitos lova" nevű sziklaalakzat formájában.

Mindenesetre a korondi formák ennél jóval kecsesebbek. Azon máig sokan vitatkoznak, hogy mi az eredeti, korondi cserépáru: a fekete váza, vagy a kék színű, madármintás tányér. Ám a lényegen a vita mit sem változtat. Tudniillik, akár ez, akár az: szépsége vetekszik a legügyesebb nyugat-európai, vagy távol-keleti mesterek munkáival. Mégpedig azért, mert olyan jó, puha agyag, s megannyi tehetséges, szorgalmas fazekascsalád van itt, a Görgényi-havasok aljában.

D. P.

Fotó: Gaál Zoltán

KAKAS-VIADAL

Ez sok
békése
szebb
a kak
egysze
nagy i
kíván
erőpró

Kés élességű acélsarkantyúval felszerelve várja ellenfelét a harci kakas. A viadal szabályai „egyszerűek": csak az egyiknek szabad túlélnie. Ez a véres színjáték évszázadok óta kedvelt „szórakozás" Észak-Franciaországban. A küzdőtér körül szorongó nézők a pénzükért is szurkolnak, fogadásokat köthetnek...

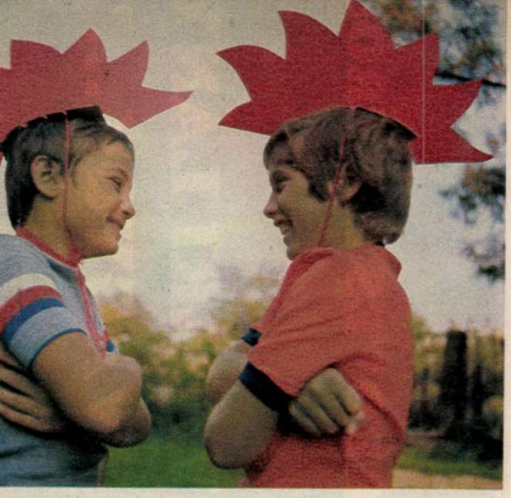

lèvő kakasnak alig van már esélye, ellenfele felhasította a mellét...

A kavargó öldöklés olykor csak néhány másodpercig tart

ozata
adalnak,
ám
sséget

A villámgyors támadások során az állatok tátongó sebeket vágnak egymáson

A kakasviadal ma is kedvelt, egyszerű erőpróba. Városban, falun egyaránt játsszák a gyerekek. A két játékos egymással szemben áll, kezüket összefonják a mellükön, és fél lábon ugrálva egymásnak lódulnak. A cél: az ellenfelet úgy kibillenteni egyensúlyi helyzetéből, hogy elessen, vagy a másik lábát is kénytelen legyen a földre tenni. Akinek ez sikerül, kap egy pontot. Aki előbb éri el a tíz pontot az nyert, vagyis ő az erősebb. Békés, vidám játék

Van azonban egy sokkal szomorúbb, véresebb változata, az igazi kakasok viadala. Ebben nem pontokat gyűjtögetnek, hanem sebeket osztogatnak. Nézők sereglenek a küzdőtér köré, s izgatottan üvöltve biztatják a hat percig mérkőzőket. Az egészből alighanem leginkább a pénzük sorsa érdekli őket, megszaporodik-e vagy semmivé foszlik? Itt ugyanis fogadásokat kötnek a győztesre. De a vesztes is „fizet". Az életével.

Az igazi kakasviadalról van szó,

KAKASVIADAL

amelyet már mindenütt betiltottak Európában, csupán Észak-Franciaországban engedélyezik.

A kakast vagy 4000 évvel ezelőtt Ázsiában, pontosabban Indiában háziasították az „őstyúkból". Az ókori görögök gyorsan felfedezték e harcias állat képességeit, megfigyelték hogy vadon élő példányai még a patkányokat és a rókákat is megtámadják, ha azok tyúkjaikat szemelték ki zsákmányul. Ezért nem csoda, ha a kakas az ókorban a háború istenének áldozati állata lett. Az első kakasviadalt is a régi görögök rendezték, de a rómaiak terjesztették el Európában. Dél- és Észak-Amerikába viszont a spanyolok és az angolok révén jutott el.

Ez a szilaj, hivalkodóan tarka, harcos, sokat udvarló jószág lett a franciák „címerállata" (gall-kakas), így azon sem csodálkozhatunk, hogy egész Európában már csak itt rendeznek egyedül kakasviadalokat. Észak-Franciaországban működik a „Harcikakas tenyésztők szövetsége", amelynek 300 000 tagja van. Ez a közösség évtizedek óta szervez viadalokat. Auby „Gallodrome"-jában például ötszáz néző fér el az öt méter hosszú, két és fél méter széles „szorító" körül, amit dróthálóval kerítenek be. Három bíró figyeli a szabályok betartását.

Acéltüske-fémcipő

Egyetlen szabálya van a viadalnak: csak az egyiknek szabad túlélnie. Ennek megfelelően készítik fel az állatokat is. Lábaikat előbb nedves vattával körülpárnázzák, a természetes sarkantyúik fölé méretre készített „fémcipőket" borítanak amiből két 52 mm hosszú acéltüske mered elő. Tarajukat még féléves korukban megcsonkítják, hogy harc közben ne zavarja látásukat, no meg így ezt az érzékeny támadási felületet is csökkentik.

A különös párbaj nemcsak életre-halálra, dicsőségre megy, hanem pénzre is. A nevezési díj 80 frank (kb. 450 forint), a férfinézőknek tíz frank a belépődíj, nők és gyerekek a felét fizetik. A legnagyobb üzlet a fogadás. A szurkolók tíz és negyven frank közötti összeget tesznek fel egy-egy viadalra. Tavaly egy nagy „versenyen" mintegy kétezer néző fordult meg a wavrini „Gallodrome"-ban, és majdnem hatmillió forintnyi fogadást kötött.

Melyik az állatkínzás?

Sokan állatkínzásnak tartják Franciaországban a kakasviadalt. Louis Cardonnier, a „Harcikakas tenyésztők szövetsége" titkára mindig felhorkan, ha erről hall.

— Szerintem az az állatkínzás, amit a baromfitelepeken csinálnak a kiskakasokkal — mondja. — Szűk ketrecbe zsúfolják össze őket, hormonokkal tömik, éles fénnyel vakítják szegényeket. Mennyivel jobb a soruk a harci kakasoknak. Tágas helyen nevelkednek, válogatott takarmányt kapnak, ami búzából, kukoricából és zabból áll.

Mindez persze nem győzi meg az állatvédőket, továbbra is állatkínzással vádolják a kakasviadalok híveit, akik azonban roppant makacsul és elkeseredetten állnak ellen minden olyan akciónak, amelynek célja e kegyetlen látványosság beszüntetése. Negyedszázada Charles de Gaulle, akkori elnök is megpróbált véget vetni e véres játéknak, ám figyelmeztették, hogy akkor a „Harcikakasokat tenyésztők szövetségének" tagjai megvonják tőle a szavazatukat. Háromszázezer választópolgár véleménye sokat nyom a latban. Tudta ezt az elnök, s amikor 1963-ban újra javasolták neki, hogy tiltsa be a kakasviadalokat, rövid, aforizmaszerű mondattal intézte el a kérést: „Ahol kakasokat esznek, előbb meg kell őket ölni."

Bőcs Ferenc

(A Stern nyomán)

KEDVES ISMERŐS, „VIDÉKI LÁNY VAGYOK..."

— Fesztiváldalában azt énekelte, hogy „Vidéki lány vagyok". Igaz ez?

— Igaz, Balassagyarmaton nőttem fel.

— Mire emlékszik abból az időből?

— Arra, hogy rengeteget játszottunk, nevettünk, ugrattuk egymást. Viszont első színpadi szereplésem már nem volt ilyen vidám. Az egyik iskolai ünnepségen mesét kellett mondanom, s bizony a történet végét elfelejtettem. Ott álltam megkukulva, szemben a közönséggel, aztán elbőgtem magam. Soha többet nem akartam színpadra lépni. Szüleim balettra is járattak, mert dundi voltam, a többiek Pufinak hívtak. Az sem ment valami fényesen: a balett-tanár többször hazazavart...

— Ezekhez képest remekül mozog a színpadon!

— A rockszínház mindkét előadásán, az Evitában és a Sztárcsinálókban énekelhettem, játszhattam. Nagyon jó társaság jött össze, élmény volt velük szerepelni.

— Állandóan vidám?

— Ilyen az alaptermészetem.

— Nagylemezén country-nótákat hallhatunk. A szakemberek máris kikiáltották country-királynőnek.

— A „királynő" cím megtisztelő, de a countryn kívül mást is szeretek énekelni.

— S amikor éppen nem énekel?

— Lakótelepen lakom, a vidék, a mozgás rettentően hiányzik. Rendszeres futással igyekszem segíteni a dolgon. Lassan már egész kíséretem van a környékbeli tizenéves srácokból.

K. D.

ESZMÉNYI VIKTÓRIA

FOTÓ: GAÁL ZOLTÁN

OSEMBUCH

Budapesten, a Hartyán közi általános iskola hatalmas előcsarnokában szinte hullámzott a diszkó-zenére táncoló gyerekek tömege. Világhírű együttesek jobbnál jobb magnózenéjére mozogtak a lábak, tapsoltak a tenyerek. A koncert előtti „bemelegítés", a hangulatteremtés ennél megfelelőbb nem lehetett volna...

Olyan, mint a felelés

A pódium mögötti ebédlőben öt fiatalember rettentő izgalommal készülődött, hogy a színpadra lépjen.

— *Bár kezdődne már!* — mondta a nyolcadikos Élő József, gitárjának nyakát szorongatva. — *Addig izgulok csak, amíg el nem kezdem pengetni a húrokat. Olyan ez, mint a felelés. Amikor meghallom a nevem, még a lábam is reszket, úgy megyek ki a táblához, de ha már érzem, hogy tudok, akkor nincs semmi baj.*

— *Ezelőtt fél évvel még álmomban sem gondoltam arra, hogy valaha dobok mögött fogok ülni.* — folytatta Batu Tibor, Józsi osztálytársa. — *Aztán jöttek a srácok és Kovács tanár úr, az Osembuch együttes gondolatával, és most tessék, itt az egyórás koncertműsorunk!*

— *Fél év alatt sok minden történt* — mondta Kovács Pál, az együttes basszusgitárosa, aki „civilben" földrajzot és biológiát tanít a fiúknak. — *Addig-addig foglalkoztunk a zenekar-alakítás gondolatával, mígnem létrehoztuk az Osembuchot. A furcsa névválasztás nem véletlen: az osembuch szlovák*

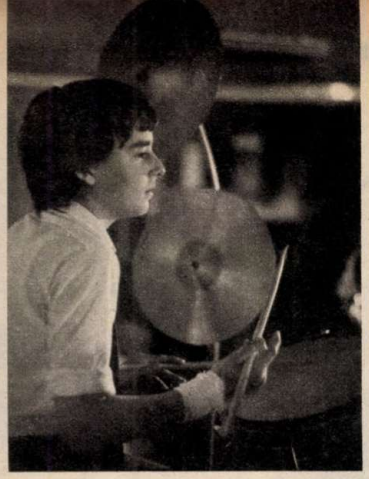

népi ritmushangszer, mellyel egy ottani táborozáson ismerkedtünk meg.

Kezek a magasban

— Egyelőre csak egy saját szerzeményt és Beatles-számokat hallanak majd tőlünk a gyerekek — mondta Kárpáti János, a nyolcadikos szólógitáros. *— A kezdők számára, mint amilyenek mi vagyunk, a Beatles-muzsika az, amelyen keresztül meg lehet tanulni játszani.*

Közben elhalkultak a diszkó utolsó taktusai. A technikus, Füzi István, gyakorlati tanár, behangolta a hangszereket, ellenőrizte a több helyről kölcsönkapott szerelést. Minden rendben! Intés a fiúknak, és megkezdődött a koncert.

Már a „Vándor" című saját szerzeményt is óriási ováció követte. A sok száz tapsoló kéz a magasban, az egyre jobban oldódó hangulat az egyértelmű sikert jelentette. A számok szünetében zúgott az „Osembuch!" „Osembuch!" bíztatás. A legnépszerűbb zenekarok is megirigyelhették volna ezt a koncertet.

— Vissza, vissza . . .! — kiabálta ütemesen a szavalókórus.

Még egyszer felcsendült az „Egy nehéz nap éjszakája", s a koncert véget ért. A zenészek fáradtan fogadták a tanárok, az osztálytársak gratulációját. Sokan már a következő program időpontja felől érdeklődtek Kovács Páltól.

S másnap a földrajzterem táblájára valaki hatalmas, ákom-bákom betűkkel írta fel a szlovákiai népi hangszernek, az osembuchnak a nevét.

Kép és szöveg: Koncz Dezső

EGYÜTTES

Leshelyzetben...

— Mi van Blága? Bámészkodunk, bámészkodunk . . .?

— Eredj innen Gereben. Elmélyült elemző és összehasonlító megfigyeléseket végzek.

— Érdekes. Nekem úgy tűnik, hogy a lányokat bámulod.

— Csecsemő. Tudhatnád, hogy engem nem érdekelnek az ehhez hasonló felszínes csacskaságok. Én a természetet fürkészem. Sokkal izgalmasabb dolog például, hogy az egyik őszirózsa piros, a másik meg sárga. Miért van ez így, mondd miért? . . .

— Csak. Öö . . . szerinted melyik a legjobb?

— Mi az, hogy a legjobb? Az őszirózsa nem jó, hanem szép.

— Hagyd már a fészkes őszirózsáidat! A lányokra gondoltam.

— Ja . . . Nekem egyformák. Viszont különös, hogy milyen melegen süt a Nap, holott a világűrön keresztül jönnek a sugarak. Ott pedig hideg van. Érted te ezt . . .?

— Nem értem. Só Arabellát nem látom sehol. Vajon hol lehet Só Arabella?

— Te csak ne fáraszd magad Só Arabella miatt. Inkább a dolgos hangyákat figyeld. Mit gondolsz, hány métert tesznek meg másodpercenként?

— Az ő dolguk. Szerinted észrevettek már?

— Ne reménykedj. A hangyák számára te nem sokat jelentesz.

— A hangyák, a hangyák . . .! A frász törődik a hangyákkal. A csajokra gondoltam.

— Foglalkozz már végre komolyabb dolgokkal Gereben. Nézd például, milyen ügyesen építi fészkét a gatyás pipettamadár. Vajon ki tanította rá?

— Nem mindegy? Valószínűleg a Kőmíves Kelemen. Ne hívjak orvost? Hé . . . Hová rohansz?

— Tudod Gereben, az éles szemű megfigyelő olyan dolgokat is észrevesz, ami a hozzád hasonló fráterekneknek elkerüli a figyelmét. Most például észrevettem, hogy végre megjött Só Arabella. Na, szia . . .!!!

Cser Gábor

HA JÓ A hajó

Repül a hajó. Igazi fregatt kecsességével szeli a hullámokat. A légfuvallatokra válaszolva állandóan változtatja vitorlájának dőlésszögét, sebesen száguld a kis modell a tó túlsó partja felé.

– Ez a legújabb hajóm – mutat a távolodó vitorlás felé Danku Sándor, a győri MHSZ modellezőinek szakosztályvezetője, tekintetével féltőn követi a kis csónak útját. – Úgy érzem, valamit még javítanom kell rajta, talán a vitorlával lehet baj.

Danku Sándor alapos versenyző, egy-egy modelljének kidolgozásánál a legapróbb részletekre is nagy figyelmet fordít. Meg is van a gyümölcse alaposságának, jó ideje már, hogy érem nélkül soha, semmilyen versenyről nem tért haza. Több nagy verseny győztese, eddig egy világbajnoki arany- és bronzérmet, valamint három Európa-bajnoki ezüstöt nyert.

– Igaz, hogy sokat számít a felkészülés – magyarázza Danku Sándor –, de azért a mi sportágunkban a szerencsét sem szabad lebecsülni. Egyszer egy versenyen például egy eltévedt, idegen motorcsónak legázolta az én modellemet, s propellerével leszakította a fél vitorlát. Az apró, alig egyméteres kis hajó, kikerülve az összeütközésből újra „talpra" állt, s így, megtépázott, összeszaggatott vitorlával is elsőként ért a célba.

Első hallásra talán nehezen hiszi el az ember, hogy a modellezés is sport, méghozzá komoly sport, olyan amelyikben már nemcsak hazai versenyeket, hanem nemzetközi viadalokat, sőt, Európa-, és világbajnokságokat is rendeznek.

A Danku családban nemcsak az apa, hanem két lánya, Kati és Vali is szenvedélyes modellező. Jó néhány bajnoki trófeával rendelkeznek ők is. Kati tizenkilenc éves, régóta versenyez már, eddigi legkiemelkedőbb eredménye két Európa-bajnoki bronzérem volt. A családon belül is igazi verseny folyik már, Vali a legutóbbi EB-n például ezüstérmet szerzett.

– A vitorlázat elkészítése a legnehezebb feladat – mutat a vízen sebesen száguldó hajó felé Kati. – Minden modellező szigorú titokban tartja a vászon elkészítésének módját. Sőt, súgok valamit, mi még a családon belül sem beszéljük meg az ötleteinket, hiszen egy-egy újítással versenyeket lehet nyerni.

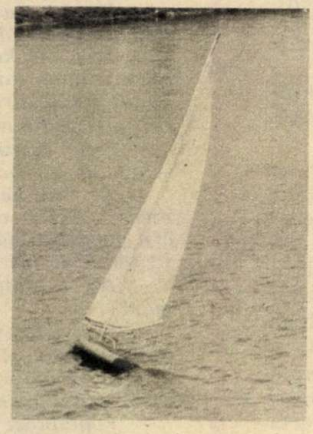

– Persze a hajótestet is nagy gonddal kell megtervezni – folytatja Vali. – A versenyeken csak akkor lehet igazán győzelemre számítani, ha jó a hajó.

Vali a győri kereskedelmi szakközépiskola tanulója, tizenhat éves. Az osztálytársai először furcsán néztek rá amikor megtudták róla, hogy modellező. Vali azonban mesélt nekik erről a sportágról, egy-egy versenyen már nemcsak ő izgul a „pálya" szélén, hajója győzelméért, hanem az osztálytársai is.

A család a győri MHSZ modellező klubjának nemcsak büszkesége, hanem valóságos alappillére is. Danku Sándor szívesen foglalkozik az utánpótlással, mindig van mellette néhány úttörő, akiket a furfangos kis vitorlások elkészítésére, és a versenyzésre oktat.

– Sajnos egyre kevesebb fiatal szeretne hajómodellező lenni – mondja Danku Sándor kissé keserűen – a kezdeti sikertelenségek hamar elriasztják a gyerekeket. Aki egy versenyen nem tudja megszerezni az első, vagy legfeljebb a második helyet, az gyorsan hátat fordít ennek a sportágnak.

Igen, a mai fiatalok sok mindent szeretnének csinálni. A modellezőnek viszont – akár egy sokkal, de sokkal népszerűbb sportágban – teljesen kitölti a szabad idejét egy-egy hajó megtervezése, elkészítése, és a versenyekre való felkészülés. Egy új modell megépítése eltarthat akár három hónapig is. Az ellenfelek azonban hamar ellesik a technikai újításokat, tehát az ember neki is láthat egy újabb hajó megépítésének.

Danku Sándor házának alagsori helyiségeiben születnek az újabb és újabb vitorlások. A sarokban, vízhatlan vászonba csomagolva állnak a kiöregedett, korszerűtlenné vált modellek. Pedig ezek a régi „bárkák" sok, nagy sikerről mesélhetnének. A család érdeklődésének reflektorában azonban mindig a legújabb modellek állnak.

S. F.

Fotó: Karasz

KATKÓ ISTVÁN:

Telefon-papa (5)

HOGYAN ADTAM EL EGY ZONGORÁT?

Nekünk soha nem volt zongoránk. Mamának azonban vettek egyet a szülei gyerekkorában, hogy azon tanuljon zenélni. A családi albumban találtam is egy képet, amelyen copfos korában ott ül a zongoránál és üti a billentyűket. Sári néni — így hívták a tanárnőt — szigorúan ügyelt a gyakorlatokra és valósággal szekírozta szegény mamit. Ezért hamarosan megutálta, sőt félelemmel várta a zongoraórákat, mivel az a gonosz nőszemély vonalzóval a kezére ütött, valahányszor eltévesztette a hangokat. Ezek után nem volt meglepő, hogy mami nem lépett zenei pályára; Sári néni félévi tanítás után feladta a reményt, a zongora azonban ottmaradt a nagymamáéknál, a háború alatt cserélték el egy zsák lisztre.

Mami már kiskorában elhatározta, ha egyszer neki gyereke lesz, soha sem fogja kínoztatni efféle zongoraoktatással. Ezért mindig lebeszélte a papát a zongoravásárlásról. Különben is a mai, kis lakásokban nem is férne el egy régimódi, testes zongora, bár alatta kitűnően lehet játszani, mint Fridrichéknél, ahová egyszer meghívtak vendégségbe.

Az iskolai zongorát a tornateremben helyezték el, mivel ott szokták rendezni az ünnepségeket is. Egyszer-kétszer sikerült hangokat kicsalogatnom a komor zeneszerszámból, amikor vége volt a tornaóráknak és a többiek már kinn voltak az öltözőben. Mások is ütögették a billentyűket, aminek az lett az eredménye, hogy egy napon lakatot szereltek a zongora fedelére.

Nekünk tehát nem volt zongoránk, egy napon mégis eladtam ezt a nemlétezőt.

A telefonnal kezdődött az egész.

Azt hittem, hogy a mami jelentkezik a szokásos ellenőrző hívásával, de helyette egy rekedtes, kissé hadaró hang azt kérdezte:

— Maguk adnak el egy zongorát?

— Nem — feleltem némi gondolkodás után. — Én legalábbis nem tudok róla.

— Itt van az újságban a hirdetés. Ezt a telefonszámot írták hozzá.

És újból elhadarta a hatjegyű számot.

— Igen, ez a mi lakásunk száma, de mi nem adhatunk el zongorát, mivel nekünk nincs.

Erre lecsapták a kagylót.

Előszedtem az aznapi újságot és végigböngésztem a hirdetéseket, majd rábukkantam a következő szövegre:

„Kitűnő, eredeti Blüthner-féle versenyzongora, családi okokból sürgősen eladó, méltányos áron. Telefon: 356-889."

Eleinte szórakoztatott a dolog, készséggel világosítottam fel a jelentkezőket, hogy ők egy tévedés áldozatai, de hamarosan magamat éreztem áldozatnak, annyiszor kellett ismételgetnem, hogy az újságban rosszul szedték a telefonszámot.

Elhatároztam, hogy változtatok a szövegemen.

— Igen, mi hirdettünk — mondtam.

— Akkor a papáddal vagy a mamáddal szeretnék beszélni.

— Nincsenek itthon. Én vagyok megbízva az eladással.

A telefonáló csodálkozva kérdezte:

— Te? Hány éves vagy fiacskám?

— Tizenöt leszek — feleltem habozás nélkül, holott csak tíz múltam néhány hónappal.

A zongoravásárló is kételkedett:

— Nagyon gyerekes a hangod.

— Lehet. A papa szerint ez családi tulajdonság. Neki is cérnavékony hangja van. A nagypapának is...

— Fel ne sorold az egész családodat — szakított félbe az öblös hangú férfi. — Irányárat tudsz mondani?

Kérdésére hirtelenjében nem tudtam mit válaszolni. Mennyi lehet egy zongora ára? Fogalmam sem volt.

Cselhez folyamodtam.

— Mit tetszik adni érte?

A telefonáló felnevetett.

— Így látatlanban? Ahhoz nekem alaposan szemügyre kell venni azt a zongorát, hogy valóban eredeti Blüthner-e, vagy csak utánzat.

Lenyomtam a billentyűt, mintha szétszakadt volna a vonal.

Sietve felhívtam Stefcsik bácsit.

— Tessék mondani, mennyi lehet egy zongora ára?

Az órásmester nem is csodálkozott el a kérdésemen, szoktam én még ennél különösebbeket is kérdezni tőle.

— Attól függ, hogy milyen fajta.

— Blüthner-féle, eredeti.

Csettintett a nyelvével.

— Az egy híres márka. Megér akár tizenötezret is.

— Köszönöm, Stefcsik bácsi.

— Kérlek. Az uborka árára nem vagy kíváncsi?

— Majd máskor — búcsúztam el öreg barátomtól.

Alighogy letettem, visszahívott az öblöshangú.

— Szétszakadt a vonal. Mondd, mi a címetek, ahol meg lehet tekinteni azt a Blüthnert?

— Bocsánat — mondtam —, de most találtam meg a cédulát, amelyre a szüleim felírták az árat.

— Mennyi?

— Tizenötezer.

— Hmm. Ez sok.

Már benne voltam a játékban, s így sietve hozzátettem:

— A szüleim azt üzenik, hogy nálunk lehet alkudni is.

— Na jó, mondd a címet!

Persze, idáig nem akartam elmenni a hülyéskedésben.

Szerencsére a hirdetésben nem volt lakáscím, csak az eltévesztett telefonszám. Így újból lenyomtam a billentyűt és ezzel azt hittem, véget vetek a zongoravásárnak. Nem tudtam, hogy a posta készséggel elárulja az ügyfeleknek a telefonkönyvben szereplők címét.

(Folytatjuk)

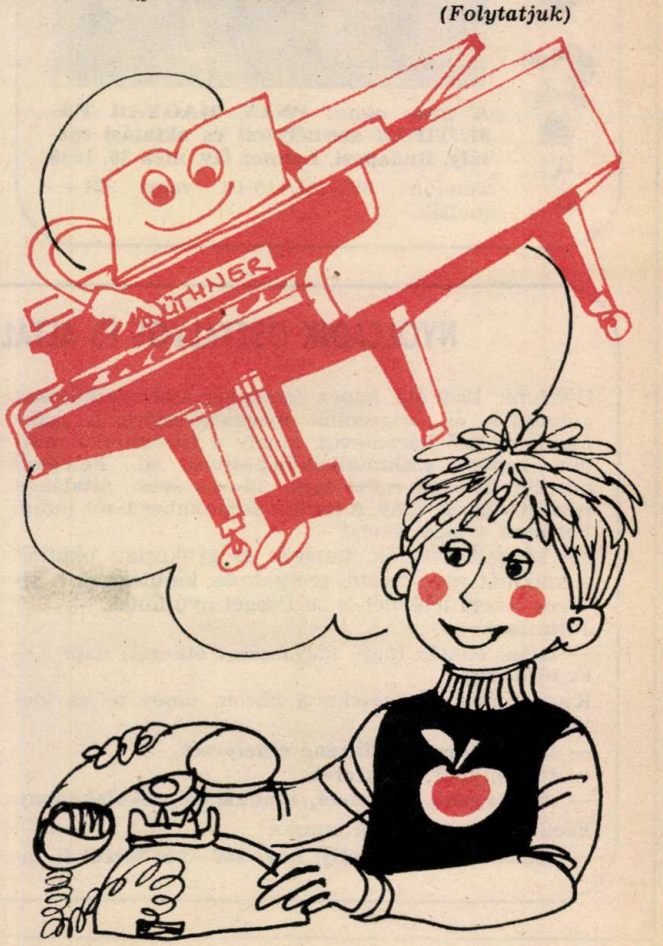

FIATALOK FIGYELEM!

Általános iskolai végzettséggel rendelkező **lányokat** felveszünk az 1981—82-es tanévre fonó és szövő, **fiúkat** textil- és ruházati ipari gépszerelő, géplakatos és villanyszerelő szakmunkástanulónak.

Felső korhatár: 15 év

Tanulóidő: 3 év

Társadalmi ösztöndíj: 500 Ft

Tanulmányi ösztöndíj: eredménytől függően havi 350—550 Ft

Ösztöndíjkiegészítés: 190 Ft

Teljes ellátás havi 210 Ft-ért. Kollégiumi elhelyezés, tankönyv és munkaruha díjmentesen.

Szakmunkásvizsga után a havi kereseti lehetőség 3500—4000 Ft

Jelentkezni lehet szombat kivételével bármely munkanapon 7 órától fél 4 óráig személyesen.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk.

A gyár címe: **PNYV MAGYAR PAMUTIPAR személyzeti és oktatási osztály, Budapest, Lahner Gy. utca 30. 1046**

Telefon: 693-111/115-ös vagy 224-es mellék.

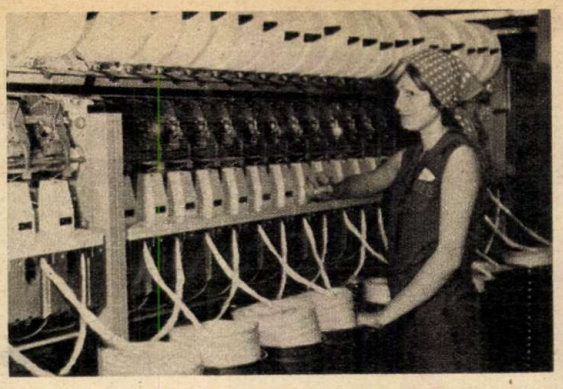

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó **fonó-szövő szakmára lányokat,** illetve textilgépszerelő, **esztergályos, lakatos és villanyszerelő szakmára fiúkat** szerződtetünk **szakmunkás tanulónak,**
akik az 1981/82-es tanévben fejezik be az általános iskolát.

A tanulóidő 3 éves.

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és teljes ellátást biztosítunk.

Havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900—1120,— Ft között van. Az utolsó évben már teljesítménybérben kerülnek elszámolásra.

Felszabadulás után ifjúmunkásaink — a lányok leányszállón, a fiúk albérletben kerülnek elhelyezésre.

Jelentkezés levél útján **„SZAKMUNKÁSTANULÓ"** hivatkozással történik.
PAMUTTEXTILMŰVEK Budai Gyára
Személyzeti Osztály
Budapest XI. ker. Hauszmann A. u. 20.
Levélcím: *Budapest* Pf. 43. 1502

NYOLCADIK OSZTÁLYOS ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLÁT VÉGZETT LÁNYOK!

Gyárunk 1959 óta képez fonóipari szakmunkásokat a tanulók és dolgozóink megelégedésére. A szakmunkásképző hároméves, amely a fonómunka minden gépére szakmunkás-képesítést ad. Felvételt nyerhet minden egészséges, 14—15 éves, általános iskolát végzett lány. A tanítás szeptember 1-től indul. Felvételi vizsga nincs!

Jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók a szakmát megszerető, szorgalmas tanulóknak a sikeres vizsga letételéhez segítséget nyújtanak.

Juttatások:

— teljes ellátás (napi háromszori étkezés) napi 5,— Ft térítésért.

Kivétel nélkül ingyenes a három tanév teljes idejére:

— **leányotthonban történő elhelyezés,**
— **tankönyvek, tanszerek**
— **munkaruha, fejkendő, munkacipő, iskolaköpeny.**

Ezen felül megilleti a tanulót:

— **tanulmányi ösztöndíj: havi 350—720 forint** (a tanulmányi eredménytől függően) — **szociális ösztöndíj: havi 500,— Ft**

A szakmunkásvizsga letétele után a kereseti lehetőség **3200—4400 forint** között van.

Részletes tájékoztatónkat kérésedre postafordultával megküldjük. Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor a „továbbtanulási jelentkezési lap"-ra kérjük, ezt írd:

„FONÓSZAKMA"
PFV LŐRINCI GYÁR

A jelentkezési lapot kérjük, hogy PFV Lőrinci Gyár személyzeti és oktatási osztály, Budapest, Gyömrői út 85—91. 1183 címre küldd.
Várjuk a jelentkezéseket!